

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ การเปรียบเทียบกลวิธีการอ่านตีความบทร้อยกรองภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน” นี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้า ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ โดยเสนอเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. การอ่านร้อยกรอง
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของร้อยกรอง
 - 1.2 คุณค่าของร้อยกรอง
 - 1.3 แนวทางการอ่านร้อยกรอง
2. การอ่านตีความ
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่านตีความ
 - 2.2 ความสามารถในการอ่านตีความ
 - 2.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านตีความ
 - 2.4 ข้อเสนอแนะในการอ่านตีความ
3. กลวิธีการอ่านตีความบทร้อยกรอง
 - 3.1 ความหมายและความสำคัญของกลวิธีการอ่าน
 - 3.2 กลวิธีการอ่านตีความบทร้อยกรอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. การอ่านร้อยกรอง

1.1 ความหมายและความสำคัญของร้อยกรอง

เมื่อเอ่ยถึง “ร้อยกรอง” คนส่วนใหญ่จะนึกถึงบทประพันธ์ประเภท โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี แต่แท้ที่จริงแล้วรูปแบบของร้อยกรองไทยยังมีอีกมากมายหลายชนิด ดังที่ ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล (2525: 3) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังสรุปได้ว่า รูปแบบของร้อยกรองของไทยมิได้จำอยู่เฉพาะ กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ร่าย เท่านั้น บทล่านำ เพลงพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นในทุกภาคที่สืบทอดกันมาช้านาน ล้วนแต่มีลักษณะเป็นร้อยกรองทั้งสิ้น แม้กระทั่งกลอนเปล่า อันเป็นร้อยกรองอันอิสระที่ปราศจากฉันทลักษณ์ที่กำหนดไว้ ก็น่าจะจัดเป็นร้อยกรองไทยด้วยประเภทหนึ่ง

ชาติไทยเป็นชาติที่มีความเจริญรุ่งเรืองในด้านร้อยกรองมาช้านาน ดังจะเห็นได้จากจำนวนและคุณค่าของวรรณกรรมร้อยกรองที่ปรากฏ ตลอดจนความสามารถของกวีซึ่งเป็นที่ยกย่องกันทั่วโลก เช่น สุนทรภู่ รวมทั้งคำกล่าวขานที่ว่า “คนไทยเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน” ย่อมเป็นประจักษ์พยานที่สำคัญยิ่ง ในด้านความหมายของร้อยกรองนั้นมิผู้กล่าวถึงดังนี้

พระยาอนุমানราชธน (2518: 9) กล่าวว่า “ร้อยกรอง” คือ

ถ้อยคำที่นำมาประกอบกัน มีขนาดมาตรา เสียงสูงต่ำ หนักเบา และสั้นยาว ตามแบบรูป (Pattern) ที่กำหนดไว้ แบบรูปที่กล่าวนี้มีมากด้วยกัน ขนาดมาตราได้แก่ถ้อยคำที่เป็นบทหนึ่ง ๆ โดยกำหนดเป็นมาตราวัดขึ้นไว้เป็นหน่วยหนึ่ง ๆ ถ้าต้องการจะแต่งต่อก็ซ้ำรูปอย่างนั้นไปเรื่อยทุกบท

สิทธา พิณีภูวดล และ นิตยา กาญจนวรรณ (2519: 162) กล่าวว่า “ร้อยกรองได้แก่ ข้อเขียนที่มีการจำกัดจำนวนคำหรือพยางค์ จำกัดความยาว มีการกำหนดเสียงสูงต่ำ กำหนดเสียงสั้น ยาว หนัก เบา กำหนดสัมผัส และกำหนดจังหวะไว้อย่างแน่นอน”

นพดล จันทรเพ็ญ และคณะ (2520: 184) กล่าวถึงความหมายของร้อยกรองว่า

ร้อยกรอง คือภาษาแห่งความคิดคำนึง ที่มีรากฐานเกิดจากความจัดเจนในชีวิต แสดงออกด้วยถ้อยคำที่มีจังหวะจะโคน มีสัมผัส มีระเบียบแบบแผน บางท่านก็ว่า

กาพย์กลอน คือศิลปะแห่งการเลือกใช้ถ้อยคำอันไพเราะด้วยเสียง ด้วยสัมผัส และด้วยความหมาย ให้จับใจผู้อ่านผู้ฟัง เนื้อหาของกาพย์กลอนก็คือ ความนึกคิด อันมีความชัดเจนในชีวิตของกวีเป็นรากฐาน ประกอบด้วยความคิดคำนึง ถ่ายทอดออกมาให้ผู้อ่านรู้เห็น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2526: 682) อธิบายความหมายของร้อยกรองว่า “ก. สอดผูกให้ติดต่อกัน, แต่งหนังสือดีให้มีความไพเราะ, เรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์ น. คำประพันธ์, ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์”

ประเทือง คล้ายสุบรรณ (2528: 1) ให้ความหมายของร้อยกรองว่า “ร้อยกรอง” หมายถึง คำประพันธ์ที่มีแบบแผนหรือฉันทลักษณ์ คือมี บังคับ สัมผัส คณะ พยางค์ คำนำ คำสร้อย คำเป็นคำตาย เอกโท ครุสหู อย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะป็นคำธรรมดาหรือขับร้องมีทำนอง จะมีขนาดยาวมากน้อยเพียงใดก็ตาม จัดว่าเป็นร้อยกรอง”

กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ (2537: 4) อธิบายความหมายของร้อยกรองสรุปได้ว่า บทประพันธ์แบบต่าง ๆ ที่กวีแต่งขึ้นโดยใช้ระเบียบของภาษา และการแสดงออกซึ่งความคิดชั้นสูง โดยมีรูปแบบข้อบังคับ กฎเกณฑ์เฉพาะแบบ เช่น การกำหนดจำนวนคำ ตำแหน่งรับ จำนวนวรรค เสียงวรรณยุกต์ เสียงหนักเบา สั้นยาว

จากคำจำกัดความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า “ร้อยกรอง” คือ งานประพันธ์ที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นอย่างประณีต เป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก จินตนาการ หรือประสบการณ์ ผ่านถ้อยคำภาษาอย่างมีศิลปะ

ด้านความสำคัญของร้อยกรองนั้นเป็นที่ยอมรับของทุกสังคมทั่วโลก ดังที่ สิทธา พินิจภูวดล และ ประทีป วาทิกทินกร (2525: 28) ได้กล่าวไว้ ดังสรุปได้ว่า ร้อยกรองหรือกวีนิพนธ์ที่สูงด้วยคุณค่านั้น เป็นผลงานทางปัญญาความสามารถของคน เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญ หรืออารยธรรมของสังคมที่กวีผู้นั้นสังกัดอยู่ ใครก็ตามในสังคมเดียวกัน ถ้าได้อ่านได้ศึกษาแล้วก็จะเกิดความภาคภูมิใจ เกิดความรัก และเกิดความหวงแหน ดังนั้น บทร้อยกรองที่ดีจึงกลายเป็นสมบัติของส่วนรวมหรือของชาติ บทร้อยกรองที่ดีมาก ๆ นั้น ไม่ว่าคนในเชื้อชาติใดภาษาใด ถ้าได้อ่านได้ศึกษาจะรู้สึกว่าเป็นสมบัติของมนุษยชาติ หาได้เป็นสมบัติของคนในสังคมหรือในประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะไม่ ดังนั้นจึงมีคนเรียกงานนิพนธ์ที่ยิ่งใหญ่บางชิ้นว่า เป็นสมบัติของโลก

กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ (2537: 7) กล่าวถึงความสำคัญของร้อยกรองว่า “ในพระราชสำนักทั่วโลกทั้งทางตะวันตกและตะวันออกต่างอุปถัมภ์งานร้อยกรอง กวีนิพนธ์ ถือเป็นสิ่งเชิดชูเกียรติคุณ และแสดงความเป็นอารยธรรมของชาติ ทั้งนี้อาจเป็นด้วยวรรณคดี ร้อยกรองเป็นงานเขียนที่ต้องการอัจฉริยภาพและศิลปะชั้นสูง ถือเป็นสินทรัพย์ทางปัญญา”

1.2 คุณค่าของร้อยกรอง

ร้อยกรองเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่ถ่ายทอดกันมาช้านาน ทั้งยังเป็นที่ยอมรับในทุกสังคมทั่วโลก ย่อมแสดงให้เห็นว่าร้อยกรองย่อมมีคุณประโยชน์ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ดังมีผู้กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของร้อยกรองไว้ดังนี้

สิทธา พินิจภูวดล (2518: 79) กล่าวถึง คุณค่าของร้อยกรองไว้ดังนี้

1. คุณค่าต่อผู้แต่ง เป็นวิถีทางการแสดงออกที่สวยงามของความรู้สึก ความคิด ความสะท้อนอารมณ์ ตลอดจนประสบการณ์ของผู้แต่ง
2. คุณค่าต่อผู้อ่าน ช่วยเร้าอารมณ์ ความรู้สึก จินตนาการ ไร่ความคิด เทียบเคียงประสบการณ์ของผู้อ่านและของผู้แต่ง ขยายวงความคิด ความรู้ ประสบการณ์ และ จินตนาการของผู้อ่านให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น
3. คุณค่าต่อสังคม ถือว่ากวีนิพนธ์เป็นสมบัติอันล้ำค่า ซึ่งคนในชาติ หวงแหนและรักษาไว้ให้ยั่งยืนชั่วลูกชั่วหลาน

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (อ้างถึงใน กฤติยา เรวัต, 2538: 26) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของร้อยกรอง สรุปได้ว่า บทร้อยกรองช่วยให้ผู้อ่านได้รับคติธรรม ที่แทรกอยู่ในวรรณคดี ทั้งยังก่อให้เกิดอารมณ์สะท้อนใจร่วมไปกับกวี

อัมพร สุขเกษม (2525: 28) แสดงความคิดเห็นว่า บทร้อยกรองที่ดีนั้น ย่อมมีคุณค่าต่อผู้อ่าน สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความละเมียดละไมขึ้นในจิตใจผู้อ่าน หากจิตใจของคนเรา ได้สัมผัสกับความละเมียดละไมอยู่เสมอ ย่อมทำให้จิตใจนั้นมีความละเมียดละไมตามไปด้วย
2. ช่วยให้เข้าใจผู้อื่น จิตใจที่อ่อนโยนละเมียดละไม ย่อมเข้าใจและ รับความรู้สึกต่าง ๆ ได้ง่าย ทำให้จิตใจมีความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจปัญหาของผู้อื่นได้ง่าย เกิดความรักและความปรารถนาดีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งเป็นทางนำมาซึ่งสันติสุข
3. ช่วยสร้างจินตนาการ สิ่งหนึ่งที่ผู้แต่งร้อยกรองนำมาแสดงออกคือ จินตนาการ บทร้อยกรองจะวาดภาพที่แจ่มชัดด้วยถ้อยคำที่ประณีต ด้วยเสียง ด้วยความหมาย ถ้อยคำเพียงไม่กี่คำในบทร้อยกรองได้ชี้ให้ผู้อ่านสังเกตสิ่งที่ไม่เคยสังเกต แนะนำให้คิดในสิ่งที่

ไม่เคยคิด ทำให้รู้สึกถึงความมหัศจรรย์ลึกลับของชีวิต ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีประโยชน์ต่อการยกระดับจิตใจเป็นอย่างยิ่ง

4. ช่วยให้เกิดความคิด บทร้อยกรองที่ดีย่อมมีความคิดที่ดีแทรกอยู่เสมอ การอ่านร้อยกรองทำให้ผู้อ่านทราบความคิดของผู้แต่ง การได้ทราบความคิดของผู้อื่นทำให้เกิดความคิดกว้างขวางขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อจิตใจผู้อ่าน

5. ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียดได้เป็นอย่างดี

ภาลีย สุวรรณธาดา (2528: 40-47) กล่าวถึงคุณค่าของร้อยกรองที่มีต่อผู้แต่งและผู้อ่าน สรุปได้ดังนี้

1. คุณค่าของร้อยกรองที่มีต่อผู้แต่ง

1.1 คุณค่าทางจิตใจ ร้อยกรองเป็นเครื่องระบายอารมณ์ และพัฒนาจิตใจของผู้เขียน ผู้แต่งย่อมมีความสุขอิ่มเอิบใจในผลงานของตน

1.2 คุณค่าทางสติปัญญา ในการแต่งร้อยกรองผู้แต่งย่อมต้องใช้สติปัญญา และวิจารณ์ญาณอันลึกซึ้งในการเขียน ซึ่งเป็นการพัฒนาสติปัญญาทางหนึ่ง นอกจากนี้ บางครั้งผู้แต่งก็จำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ด้านต่าง ๆ มาประกอบการเขียน ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้แต่งเป็นอย่างดี

1.3 คุณค่าทางสังคม หากผลงานของกวีได้รับการยอมรับจากสังคม กวีหรือผู้แต่งย่อมเกิดความภาคภูมิใจ มีความมั่นคงในบุคลิกภาพ มีความกล้าที่จะสร้างผลงานต่อไป

1.4 คุณค่าทางการสื่อสาร กวีสามารถเล่าเรื่องราวต่าง ๆ หรือถ่ายทอดความเข้าใจไปสู่ผู้อ่านหรือผู้ฟัง โดยผ่านร้อยกรองรูปแบบต่าง ๆ

2. คุณค่าของร้อยกรองที่มีต่อผู้อ่าน

2.1. คุณค่าต่อผู้อ่านเฉพาะบุคคล

2.1.1 คุณค่าด้านจิตใจ ร้อยกรองที่เกิดจากความสะเทือนใจของผู้แต่ง ย่อมเร้าอารมณ์ของผู้อ่านได้เช่นเดียวกัน ผู้อ่านที่อ่านบทร้อยกรองที่มีความไพเราะ มีศิลปะ มักจะมีจิตใจที่อ่อนโยน ละเมียดละไม ไม่หยาบกร้านก้าวร้าว

2.1.2 คุณค่าด้านสติปัญญา การอ่านร้อยกรองนั้น ผู้อ่านต้องใช้วิจารณ์ญาณในการไตร่ตรอง ตีความ และพยายามเข้าถึงนัยที่ผู้เขียนแฝงไว้ในบทประพันธ์ ซึ่งเป็นการพัฒนาความคิด และสติปัญญาของผู้อ่านด้วย

2.1.3 คุณค่าด้านการปฏิบัติ เมื่ออ่านบทร้อยกรองแล้ว อาจมีผลต่อผู้อ่านให้เกิดความรู้สึก ความคิด และเกิดการปฏิบัติต่าง ๆ ตามมา เช่น ทำให้เป็นคนชอบอ่านหนังสือ มีนิสัยช่างสังเกต มีความโอบอ้อมอารี เป็นผู้มีความดี ประพฤติดี หรือบางคนก็อาจลงมือเขียนร้อยกรองด้วยตนเอง

2.2 คุณค่าต่อสังคม

2.2.1 ร้อยกรองเป็นแหล่งวัฒนธรรม บทร้อยกรองของท้องถิ่น เช่น เพลงพื้นบ้านต่าง ๆ เป็นที่รวมของชนบประเพณี ภาษา และความรู้สึกนึกคิดของคนในท้องถิ่นแต่ละสมัย ร้อยกรองประเภทอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน อาจกล่าวได้ว่าร้อยกรองเป็นแหล่งวัฒนธรรมสมบูรณ์แบบที่ชนรุ่นหลังจะได้ศึกษา และช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติไว้สืบไป

2.2.2 ร้อยกรองมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม มีบทร้อยกรองจำนวนมากที่มีอิทธิพลต่อการความเชื่อ ทศนคติของคนในสังคม ตัวอย่างเช่น ความเชื่อในเรื่องบาปบุญคุณโทษของคนไทยในสมัยก่อน ซึ่งยังคงถ่ายทอดมาถึงคนในปัจจุบัน ก็เพราะได้รับอิทธิพลจากวรรณคดีเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง เป็นต้น ในยุคปัจจุบันมีผู้อ่านจำนวนมากไม่น้อยที่ได้รับความคิดแนวเสรีนิยมจากการอ่านบทร้อยกรองของกวีหลายคน เช่น นายผี จิตร ภูมิศักดิ์ ทวีปวร และวานิช จรุงกิจอนันต์ เป็นต้น

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (อ้างถึงใน กฤติยา เรวัต, 2538: 26) กล่าวถึงประโยชน์ของร้อยกรอง สรุปได้ว่า ถ้อยคำร้อยกรองเป็นเครื่องปลดปล่อยทุกข์ และสามารถแก้รำคาญ แก้หงาได้ดีกว่าสิ่งบันเทิงด้านอื่น ๆ เมื่อผู้อ่านหรือผู้ฟังบทร้อยกรองได้รับสารแล้ว มีแต่ประโยชน์ ไม่มีโทษแต่ประการใด ส่วนผู้ประพันธ์เองก็ได้รับผลดีคือ มีความเพลิดเพลินสบายใจที่ได้มีโอกาสได้แสดงความคิดให้ผู้อื่นฟัง และมีโอกาสใช้สมองในทางที่นึกถึงถ้อยคำอันไพเราะ

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2533: 17) กล่าวถึงคุณค่าของร้อยกรอง สรุปได้ว่า มีบทร้อยกรองเป็นอันมากที่แสดงความคิดอันแปลกใหม่ หรือแสดงภูมิปัญญาอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะร้อยกรองในปัจจุบันซึ่งมักจะเน้นความคิดมากกว่ารูปแบบ

จากคำกล่าวของท่านผู้รู้เหล่านี้ จะเห็นได้ว่าร้อยกรองนั้นมีคุณประโยชน์ทั้งต่อตัวผู้แต่ง ผู้อ่าน และต่อสังคม ซึ่งประโยชน์ดังกล่าวนี้เกี่ยวข้องกับด้านจิตใจเป็นสำคัญ

1.3 แนวทางการอ่านร้อยกรอง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2527: 621) กล่าวถึงสิ่งที่ควรพิจารณาในการอ่านร้อยกรองว่า

สิ่งแรกที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้เกิดร้อยกรอง ก็คือ “ความคิด” ความคิดเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งพึงประสงค์อย่างยิ่งในวรรณกรรมร้อยกรองทั้งหลาย ความคิดมีหลายลักษณะ อาจเป็นความคิดที่ใช้จินตนาการคิดเพื่อฝันไปกว้างไกล อาจเป็นความคิดเชิงปรัชญา และสภาวะธรรมต่าง ๆ อาจเป็นความคิดที่ต้องใช้เหตุผลอย่างที่เราเรียกว่า วิจารณ์ญาณ หรือปัญญาได้ ... ดังนั้นเมื่อเราอ่านบทร้อยกรองใด ๆ เราควรเพ่งความสนใจไปที่ความคิดในบทร้อยกรองนั้น ๆ

กาญจนา วิชญาปกรณ์ (2534 : 73) กล่าวถึงสิ่งที่ควรพิจารณาในการอ่านร้อยกรองว่า

สิ่งที่ไม่อาจมองข้ามได้ในการพิจารณาร้อยกรอง ก็คือ จุดมุ่งหมาย หรือความคิด ทศนะของผู้แต่งที่แสดงและแฝงอยู่ในบทร้อยกรอง แม้ว่าวรรณคดีโดยหลักใหญ่จะให้ความบันเทิงเป็นหลักก็ตาม แต่ก็ยังแฝงข้อคิดต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ชีวิตไว้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทร้อยกรองในปัจจุบัน ซึ่งมุ่งคุณค่าทางปัญญาและทางชีวิตมากกว่าอารมณ์ จนอาจกล่าวได้ว่าควรพิจารณาและให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก

อลิสตา วานิชดี (2537: 738-740) กล่าวถึง การอ่านร้อยกรองที่ทรงคุณค่าหรือที่เรียกว่ากวีนิพนธ์ไว้ว่า “การอ่านกวีนิพนธ์นั้นต้องอ่านด้วยใจ อ่านด้วยความรู้สึกนึกคิด” และได้เสนอแนะแนวทางการอ่าน สรุปได้ว่า นอกจากจะต้องจับใจความให้ได้ว่าบทร้อยกรองนั้นกล่าวถึงเรื่องใดแล้ว จะต้องสามารถค้นหาแนวคิด หรือแก่นเรื่อง (Theme) ของเรื่องซึ่งลึกซึ้งกว่าการจับใจความธรรมดา โดยเฉพาะการอ่านร้อยกรองร่วมสมัยซึ่งมุ่งเน้นที่เสนอความคิดมากกว่าอารมณ์ ทั้งยังต้องเข้าใจความหมายของสำนวนภาษาที่กวีใช้ ทั้งความหมายตามตัวอักษร ความหมายตามนัยยะ และความหมายตามนัยประหวัด รวมถึงสัญลักษณ์ที่กวีใช้

อีเมอร์รัล วี เดชานต์ (Emeral V. Dachant, 1982: 353 -354) กล่าวถึงแนวทางการอ่านร้อยกรองสรุปได้ว่า การอ่านวรรณคดีให้ได้รับความซาบซึ้งในด้านอารมณ์และลีลาการเขียนของผู้แต่ง ผู้อ่านต้องใช้การอ่านตีความ โดยเฉพาะด้านร้อยกรองที่ผู้เขียนใช้คำสื่อความคิดออกมาทั้งในเสียง การซ้ำคำ จังหวะ และลีลา การอ่านตีความจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงสิ่งที่ผู้เขียนต้องการ

ชาร์อน เจ กรอเลย์ และ ลี เอช เม้าท์เทน (Sharon J. Grawley and Lee H. Mountain, 1988: 181) กล่าวว่า “การอ่านร้อยกรองนั้นจำเป็นต้องใช้ความตั้งใจอย่างมาก ผู้อ่านจะต้องตีความให้ได้ว่าผู้เขียนต้องการสื่ออะไร จะต้องเข้าใจความหมายในระดับลึก ต้องอ่านข้อความทั้งหมด และอ่านอย่างพิถีพิถันทีละส่วน ๆ เพื่อให้เข้าใจความหมายทั้งหมด”

จากข้อเสนอแนะข้างต้นนี้ อาจสรุปได้ว่า ในการอ่านร้อยกรองนั้น สิ่งที่ผู้อ่านควรพิจารณาเป็นอันดับแรก ก็คือ จุดมุ่งหมาย แนวคิด และทัศนะของผู้แต่ง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการแต่งร้อยกรองของกวี ส่วนวิธีการอ่านที่จะช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจบทร้อยกรองที่อ่าน สามารถทราบ“สาร”ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อมายังผู้อ่านก็คือ การอ่านตีความ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ดวงมน จิตรจางค์ (2536: 53) ที่ว่า “หากจะวิเคราะห์การสื่อสาร ผู้วิเคราะห์ย่อมหนีไม่พ้นการตีความและวินิจฉัยเพื่อทำความเข้าใจความหมายของสารในภาษา”

2. การอ่านตีความ

2.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่านตีความ

การอ่านตีความ เป็นวิธีการอ่านแบบหนึ่ง ซึ่งมีคำเรียกอื่น ๆ ในความหมายเดียวกันอีกหลายคำ ดังที่ อิดา โมกลีกรัตน์ และ นภาลัย สุวรรณธาดา (2531: 566) อธิบายไว้ ดังสรุปได้ว่า มีคำที่ใช้ในความหมายเดียวกันกับคำว่า “การอ่านตีความ” อยู่หลายคำ เช่น การอ่านพินิจสาร การวินิจฉัยสาร หรือ “วินิจฉัยสาร” ดังที่ใช้อยู่ในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะพัฒนา ของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Interpretation มีความหมายตามอรรถหรือความหมายตรงตัวศัพท์ว่า “ตรวจตรา พิจารณาเรื่องราวอันเป็นความหมายที่ผู้เขียนประสงค์จะส่งมาให้ผู้อ่าน”

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2522: 8) กล่าวถึงการอ่านตีความว่า “การตีความเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในการอ่านหนังสือ ไม่ว่าหนังสือนั้นจะเป็นวรรณคดีหรือไม่หรือวรรณคดีรูปแบบใด”

กรรณิการ์ วิมลเกษม (2528: 116) อธิบายว่า “การอ่านตีความเป็นการคิด การทำความเข้าใจ หาความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัยของข้อความให้กระจ่างชัด จนสามารถสรุปได้ว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ หรือมุ่งที่จะเสนอสาระสำคัญประการใดต่อผู้อ่าน”

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร (2533: 111) ให้ความหมายของการอ่านตีความไว้ว่า “การอ่านตีความ คือ การอ่านเพื่อที่จะคิดพิจารณา ความหมายที่ผู้เขียนได้เขียนไว้อย่างถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียน โดยพิจารณา รวมถึงความหมายโดยนัย หรือความหมายแฝงที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อความหมายด้วย”

สุจิตรา ศรีนวล (2533: 11) กล่าวถึง การอ่านตีความว่า “หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนมิได้กล่าวไว้โดยตรง ผู้อ่านจะต้องใช้การประมวล เรื่องราว แปลความ ขยายความ ในการเสาะแสวงหาความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อความที่ ปรากฏ เพื่อจะทำความเข้าใจความคิดของผู้เขียนได้อย่างสมเหตุสมผล”

โรเบิร์ต คาร์ลีน (Robert Karlin, 1971: 174) กล่าวถึงความสำคัญ ของการตีความ สรุปได้ว่า การอ่านชั้นตีความเป็นการอ่านที่ต้องเข้าใจข้อความที่ปรากฏ และ เข้าใจความคิดของผู้เขียน มิใช่อ่านเฉพาะอักษรที่ปรากฏให้เห็น จึงถือว่าเป็นทักษะที่ยากทักษะ หนึ่ง เพราะผู้อ่านจะต้องสามารถตีความหมายและตัดสินความคิดของผู้เขียนได้ การสอน อ่านชั้นตีความมีความสำคัญและจำเป็นมาก เพราะจะทำให้นักเรียนอ่านเป็น ทั้งนี้เพราะ หนังสือต่าง ๆ ที่นักเรียนอ่านนั้น ในบางเรื่องผู้แต่งมิได้บอกความหมายออกมาหมด แต่จะทิ้ง บางส่วนไว้ให้ผู้อ่านคิดเอง ดังนั้นผู้อ่านจะต้องตีความคิดลึกซึ้งที่ซ่อนอยู่ สามารถบอกถึง ความมุ่งหมายของผู้เขียน รวมทั้งสรุปเรื่องที่อ่านได้

โรเบิร์ต บี รัดเดล (Robert B. Ruddell, 1995: 143) กล่าวถึง การอ่านตีความว่า “เป็นการสรุปความโดยใช้ข้อมูลที่ปรากฏในข้อความที่อ่านเป็นพื้นฐาน ในการสรุป ข้อมูลเหล่านี้มักจะกล่าวเป็นความหมายโดยนัย ซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้การอ่านระหว่าง บรรทัดในการทำความเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน”

จากคำจำกัดความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การอ่านตีความนั้นเป็นการค้นหา ความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝงที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อความที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องจับให้ได้ว่า สารที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อมายังผู้อ่านนั้นคืออะไร โดยอาศัยข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในข้อความ ที่อ่าน ประกอบกับความรู้ ความคิด ประสบการณ์ของผู้อ่านมาช่วยในการวิเคราะห์ หรือ ตีความ

2.1 ความสามารถในการอ่านตีความ

นักวิชาการและผู้รู้ ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านตีความว่า ผู้อ่าน จะต้องมีความสามารถ ดังนี้

วิจิตรา แสงพลสิทธิ์ และคณะ (2522: 173) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านตีความว่า “การอ่านตีความนี้ต้องการความรู้ในเชิงเปรียบเทียบความสำคัญ และความสัมพันธ์ของเรื่องย่อยที่มีอยู่ โดยจะต้องใช้ความสามารถทั้งในด้านการแปลความ การย่อเรื่องนั้น ๆ ให้ได้ใจความกะทัดรัด จะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ เปรียบเทียบความสัมพันธ์ได้”

เอกิง พันธุ์เอกิงอมร (2528: 38) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านตีความว่า “เป็นการอ่านที่ต้องสามารถเข้าถึงความมุ่งหมายที่แท้จริงของผู้เขียน ซึ่งผู้อ่านจะต้องมีความรู้ ชำนาญ และความสามารถในการแปลความ จับใจความสำคัญ และการสรุปความ ตลอดจนสามารถเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของข้อความได้ด้วย”

สนิท ตั้งทวี (2528: 123) กล่าวว่า “ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญาแทงทะลุสิ่งที่อ่านได้ทั้งหมด คือ สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ และท่าทีของผู้เขียน สามารถที่จะสรุปความคิด จับใจความสำคัญ และอธิบายขยายความได้”

มาลินี ชำนาญศิลป์ (2533: 85-87) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านตีความ สรุปได้ว่า ผู้อ่านจะต้องทราบ ว่า ข้อความหรือเรื่องที่อ่านนั้น ๆ มีความหมายที่แท้จริงว่าอย่างไร สามารถอธิบายถึงเจตนาและความคิดของผู้แต่งได้ ตลอดจนสามารถสรุปความคิด จับใจความสำคัญ และอธิบายขยายความได้

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2534: 39) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านตีความว่า “ผู้อ่านสามารถอธิบายสิ่งที่อ่านออกมาอย่างได้ สาร หรือ สาระ ครบถ้วน โดยอาศัยความรู้ ความเชื่อ ความเข้าใจ ความสนใจและประสบการณ์ของผู้อ่านเป็นสำคัญ”

เอ็ดดี้ วิลเลียม (Eddie William, 1986: 3) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านตีความว่า “ผู้อ่านจะต้องสามารถบอกจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่านได้ นอกจากนี้จะต้องเข้าใจวิธีการเรียบเรียงเนื้อหา เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคต่าง ๆ และสามารถติดตามความคิดของผู้เขียนได้”

โรเบิร์ต บี รัคเดล (Robert B. Ruddell, 1974 อ้างถึงใน ภาณี อัดโสภณ, 2523: 26) กล่าวว่า ในการอ่านชั้นตีความผู้อ่านควรจะมีคุณสมบัติในด้านต่อไปนี้

1. การสังเกต เปรียบเทียบ และบอกข้อเท็จจริงที่ผู้เขียนมิได้กล่าวไว้

โดยตรง

2. การเรียงลำดับเหตุการณ์
3. การรู้จักเหตุผล
4. การจับใจความสำคัญ
5. การคาดการณืล่วงหน้า
6. การแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ความจริง หรือความเพ้อฝัน
7. การรู้จักลักษณะนิสัยของตัวละคร
8. การรู้จักมุ่งหมายของผู้เขียน

มาร์ธา ดัลล์แมน และคณะ (Martha Dallmann and Others, 1978: 198) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านตีความว่า จะต้องประกอบด้วยทักษะดังนี้

1. การสรุปและรวบรวมเรื่องที่อ่าน
2. การรู้ความหมายโดยทั่วไปของเรื่อง
3. การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า
4. การเข้าใจสำนวนภาษา
5. การเปรียบเทียบ
6. การชี้อุปนิสัยของบุคคลในเรื่อง

อีม์รัลด์ วี เดชานด์ (Emerald V. Dechat, 1982: 314) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านตีความว่า ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถดังนี้

1. สามารถอนุมาน สรุปความ รู้ความหมายทั่วไปของเรื่อง
2. เข้าใจความหมายของสำนวนโวหารของผู้แต่ง
3. เก็บรายละเอียดที่เป็นนัยสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
4. คาดคะเนผลที่จะเกิดตามมาภายหลังได้

วิลล์มา เฮช มิลเลอร์ (Willma H. Miller, 1990: 5) กล่าวว่า ความเข้าใจในระดับตีความนั้น ผู้อ่านควรจะมีความสามารถในด้านต่อไปนี้

1. ตอบคำถามทั่ว ๆ ไปจากเรื่องที่อ่าน
2. อนุมาน และสรุปความ
3. ค้นหาความหมายโดยนัย
4. คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นภายหลัง
5. ชี้อารมณ์และวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง
6. สรุปย่อเรื่อง
7. เข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล

8. เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง

9. จับใจความสำคัญ

จากนิยามข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านตีความนั้น หมายถึง การที่ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่แท้จริงของสิ่งที่อ่าน ตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเจตนาที่ผู้แต่งต้องการสื่อยังผู้อ่านได้อย่างถูกต้อง และจากแนวคิดข้างต้นนี้ ประกอบกับการศึกษาเรื่องแนวทางการอ่านร้อยกรอง ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านตีความบทร้อยกรองภาษาไทยชั้น 1 ฉบับ โดยวัดความสามารถ 4 ด้าน คือ การจับใจความ การอนุมานหรือสรุปความ การเข้าใจสำนวนภาษา การชี้วัดอุปสรรคและอารมณ์ของผู้แต่ง ความสำคัญของความสามารถทั้ง 4 ด้านดังกล่าวนี้ มีผู้รู้และนักวิชาการได้แสดงความเห็นไว้ดังนี้

1. การจับใจความ

อีเมอร์ล วี เดชานต์ (Emeral V. Dachant, 1982: 322) กล่าวถึงความสำคัญของการจับใจความว่า “ความสามารถในการจับใจความสำคัญเป็นสิ่งจำเป็นในการตีความและเข้าใจเรื่องที่อ่าน ผู้ที่ไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ จะไม่สามารถเข้าใจแนวคิดของเรื่อง ไม่เข้าใจความหมายโดยนัยที่แฝงเร้นอยู่ รวมทั้งจะไม่สามารถรวบรวมและสรุปเรื่องที่อ่านได้” ถนอมวงศ์ ส้ายอดมรรคผล (2538: 14) กล่าวว่า “ใจความสำคัญ คือสารที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ผู้อ่านจึงต้องจับใจความให้ได้ว่าผู้เขียนเสนอเนื้อหา และแนวคิดในเรื่องใดเป็นสำคัญ” ส่วน นุชน้อย สติรอังกูร (2538: 68) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญว่า “เป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เก็บ จุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่นำเสนอใจ ตลอดจนแนวคิดหรือ ทศนคติของผู้แต่ง ศิริรัตน์ นิละคุปต์ (2526: 17) กล่าวถึงการอ่านจับใจความสำคัญว่า “ผู้อ่านจะต้องจับใจความสำคัญ คือ แนวเรื่อง หรือคติธรรมที่ไม่ได้ปรากฏชัดแจ้งในเรื่อง” ส่วน มาร์ธา ดัลล์แมน (Martha Dallman, 1978: 198) แสดงความคิดเห็นว่า “เป้าหมายโดยทั่วไปของการอ่าน ก็คือ ต้องสามารถจับได้ว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร การอ่านจับใจความต้องอาศัยทักษะอื่น ๆ ช่วย เช่น การสรุปย่อเรื่อง การรู้ความหมายโดยทั่วไปของเรื่อง ทักษะการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน”

จากแนวคิดข้างต้นนี้ อาจสรุปได้ว่า การจับใจความนั้นเป็นเป้าหมายโดยทั่วไปของการอ่าน เป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของของเรื่อง เช่น จุดมุ่งหมาย แนวคิด ทรรศนะของผู้แต่ง เป็นต้น

2. การอนุมาน และสรุปความ

เค็นเน็ท กู๊ดแมน (Kenneth Goodman อ้างถึงใน Devine, 1986: 233) กล่าวถึงการอนุมานว่า “เป็นกลวิธีทั่วไปในการคาดเดาส่งที่ต้องรู้แต่ไม่รู้”

ฮาร์เวย์ เอส เวนเนอร์ และ ชาร์ล บาเซอร์แมน (Harvey S. Wiener and Charles Bazerman, 1988: 176) กล่าวว่า

ทางหนึ่งที่จะสร้างทักษะการตีความได้ ก็คือ จะต้องพยายามสรุปความจากสิ่งที่ผู้เขียนบอกไว้ให้ได้ เนื้อเรื่องทีอ่านย่อมนจะสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ผู้อ่านที่ดีจะสามารถใช้ข้อมูลทีอ่านทำนายได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เนื้อหาที่อ่านจะมีข้อมูลทีสนับสนุนชื่อเรื่อง แต่ผู้เขียนจะไม่บอกไว้อย่างชัดเจน ทีแท้จริงแล้วถ้าต้องตอบคำถามหลังจากทีอ่านจบ คำถามเหล่านั้นมักจะเกี่ยวข้องกับการสรุปความซึ่งผู้อ่านจะต้องสรุปด้วยตนเอง

รอนดา โฮล์ท อะคินสัน และ เดบบี กิส ลองแมน (Rhonda Holt Akinson and Debbie Guice Longman, 1990: 264) กล่าวว่า

การสรุปความ จะต้องอาศัยพื้นฐานของการเข้าใจความหมายโดยนัย หรือความหมายแฝง และความหมายตามตัวอักษร ชนิดของการสรุปความมี 3 แบบ คือ การสรุปตามหลักตรรกศาสตร์ เช่น เมื่อ $a = b$ และ $b = c$ ดังนั้น $a = c$ การสรุปตามข้อมูลหลักฐานทีปรากฏ ร่วมกับความรู้และประสบการณ์ทีมีอยู่ และการสรุปโดยไม่มีเหตุผลมาสนับสนุนเป็นการคาดเดาเอาเอง

จากแนวคิดทีกล่าวมานี้อาจสรุปได้ว่า ความสามารถในการอนุมานหรือสรุปความนั้นจำเป็นต่อการอ่านร้อยกรอง ทั้งนี้เพราะร้อยกรองนั้นมักจะซับซ้อนด้วยศิลปะการประพันธ์ดังทีได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นจึงจำเป็นทีผู้อ่านจะต้องสามารถคาดเดาหรือสรุปความจากสิ่งที่ผู้เขียนได้บอกเอาไว้ทีได้ เช่น คาดเดาได้ว่ามีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น หรือคาดคะเนได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น สามารถคาดเดาความรู้สึกของตัวละคร ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับบุคคลอื่น ๆ ความสัมพันธ์ของเวลาทีสถานที่ เป็นต้น โดยอาศัยข้อมูลทีปรากฏในข้อความหรือเรื่องทีอ่านช่วยในการสรุปความเห็น

3. การเข้าใจสำนวนภาษา

ในการแต่งร้อยกรองนั้น การใช้สำนวนโวหาร หรือการใช้ภาษาทีแตกต่างไปจากภาษาปกติทีใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน ถือเป็นศิลปะของการใช้ภาษาอันเป็นคุณลักษณะประการหนึ่งของร้อยกรอง สำนวนภาษาหรือโวหารทีใช้ในร้อยกรองมีหลายลักษณะ เช่น การใช้ความหมายโดยนัยหรือความแฝง อุปมาอุปไมย บุคลาธิษฐาน

และการใช้สัญลักษณ์ เป็นต้น อลิสซา วานิชดี (2537: 739-740) กล่าวถึงการใช้สำนวนโวหารว่า

เป็นศิลปะการใช้ภาษาแบบหนึ่ง กล่าวคือ เป็นวิธีการพูดหรือเขียน ที่ผู้พูดหรือเขียนเขียนอย่างหนึ่ง แต่มีความหมายเป็นอย่างอื่นบ้าง ให้มีความหมายกำกวม หนักเบาคลุมเครือ เข้มข้นต่างไปบ้าง ทั้งนี้เพื่อจะขยายความให้ชัดเจนขึ้นบ้าง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น หรือความรู้ได้กว้างขวางลึกซึ้งมากขึ้น

เวนนอร์ และ บาเซอร์แมน (Wiener and Bazerman, 1988: 169-170) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สำนวนโวหาร สรุปได้ว่า สำนวนโวหารช่วยให้ภาษาชัดเจน น่าสนใจ และเห็นจริงเห็นจังมากขึ้น ความหมายที่ได้จากสำนวนโวหารไม่ใช่ความหมายตามตัวอักษร การใช้สำนวนโวหาร เปรียบเหมือนการระบายสีให้ภาพ ในร้อยกรองและงานเขียนเชิงสร้างสรรค์อื่น ๆ ผู้เขียนมักจะใช้โวหารแฝงและซับซ้อน ผู้อ่านจะต้องเข้าถึงความหมายของโวหารนั้น ๆ จึงจะเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้แต่งได้

อีเมอร์ล วี เดชานต์ (Emeral V. Dachant, 1982: 353-354) กล่าวถึงความเข้าใจสำนวนภาษา สรุปได้ว่า ในการอ่านหนังสือประเภทวรรณคดี ถ้าผู้อ่านไม่สามารถตีความ คำ สำนวน ก็จะไม่เกิดความเข้าใจและซาบซึ้งในเรื่องราวที่อ่าน ส่วนอะคินสัน และ ลองแมน (Akinson and Longman, 1990: 264) แสดงความคิดเห็นว่า “การเข้าใจความหมายโดยนัย หรือความหมายแฝงและความหมายตามตัวอักษร เป็นพื้นฐานที่จะช่วยให้ผู้อ่านสรุปความเรื่องที่อ่านได้” นอกจากนี้ ร็อด เอลลิส และ ไบรอัน ทอมลินสัน (Rod Ellis and Brian Tomlinson, 1980: 141) ก็ได้กล่าวถึงความสามารถในการเข้าใจสำนวนภาษาว่า “ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายทั้งโดยตรง และโดยนัย ทั้งยังต้องสามารถเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทได้อีกด้วย”

จากความคิดเห็นของนักวิชาการข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ความสามารถในการเข้าใจสำนวนภาษาที่ใช้ในร้อยกรองนั้น ผู้อ่านจะต้องเข้าใจทั้งความหมายตามตัวอักษร ความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝง ตลอดจนโวหารเปรียบเทียบ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ผู้แต่งใช้ จึงจะสามารถเข้าใจความหมายของ “สาร” ที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อออกมาอย่างแท้จริง

4. การชี้วัตถุประสงค์และอารมณ์ของผู้แต่ง

จากคำอธิบายความหมายของการอ่านตีความ และแนวทางการอ่านร้อยกรองดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะพบว่า เป้าหมายสำคัญของการอ่านทั้ง 2 ประเภทนี้ ก็คือความสามารถที่จะเข้าถึงเจตนา ความรู้สึก และทัศนคติของผู้แต่งที่ถ่ายทอดหรือสื่อสารอยู่ในวรรณกรรมนั้น ๆ จึงอ่านกล่าวได้ว่า ทักษะการชี้วัตถุประสงค์และอารมณ์ของผู้แต่งนี้เป็น

“หัวใจ” ของการอ่านตีความบทร้อยกรองก็ว่าได้ ซึ่งผู้อ่านจะต้องสามารถบอกได้ว่า ผู้เขียนมีเจตนาหรือความมุ่งหมายอย่างไร เช่น ให้คำแนะนำ สั่งสอน ต้องการอธิบายรายละเอียดหรือชักชวนให้กระทำตาม เป็นต้น ทั้งยังต้องมีความสามารถบอกได้ว่าผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไร มีน้ำเสียงเช่นไร มีทัศนคติ หรือท่าทีต่อเรื่องที่เขาเขียนอย่างไร

2.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านตีความ

นักวิชาการและผู้รู้ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ผู้อ่านสามารถนำมาใช้เพื่อช่วยในการทำความเข้าใจในการอ่านตีความให้ชัดเจนขึ้น ดังนี้

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (อ้างถึงใน กาญจนวชิญาปกรณ์, 2534: 175-176) กล่าวถึงองค์ประกอบที่เป็นพื้นฐานซึ่งช่วยให้การอ่านตีความชัดเจนขึ้น ได้แก่

1. รูปแบบของวรรณกรรม วรรณกรรมแต่ละชนิดมีรูปแบบแตกต่างกัน จึงมีข้อจำกัดและลักษณะเฉพาะไปตามวิธีการ และแนวนิยมในการแต่ง การเข้าใจรูปแบบของวรรณกรรมนับเป็นกรอบจำกัดอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การพินิจสารมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนขึ้น

2. ภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ สภาพสังคมสมัยที่แต่ง หรือปรากฏวรรณกรรมเรื่องนั้น ๆ ขึ้นมาเป็นครั้งแรก และสภาพภูมิหลังที่วรรณกรรมเรื่องนั้นนำมาบรรยายผูกเป็นเรื่อง เป็นฉาก เป็นเหตุการณ์ขึ้นมา คำว่าภูมิหลังทางสังคมนี้ หมายรวมถึงสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ศาสนา ตลอดจนสภาพความเป็นอยู่ การเมือง การปกครองด้วย การทราบภูมิหลังทางสังคมจะเป็นประโยชน์ในแง่นำมาศึกษาทำความเข้าใจสภาพสังคมที่ปรากฏในเรื่อง ตลอดจนพฤติกรรม ความคิดของตัวละครได้ง่ายขึ้น และการพินิจจะมีน้ำหนักแห่งเหตุผล และความจริงอย่างแจ่มชัด

3. ภูมิหลังเกี่ยวกับผู้แต่ง ภูมิหลังของประวัติผู้แต่ง ช่วยให้การตีความพินิจสารแคบและลึกขึ้น เพราะถ้าผู้อ่านทราบชีวประวัติของผู้แต่ง จะช่วยให้ทราบทั้งทัศนคติ บุคลิก ความคิดของผู้แต่ง รวมทั้งสภาพสังคมในสมัยผู้แต่ง มาเป็นข้อมูลประกอบการพินิจสารที่ปรากฏในชิ้นงานนั้น ๆ ยิ่งขึ้น สามารถแยกแยะได้ว่า ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดทัศนคติของผู้เขียน ผู้เขียนต้องการสื่อออกมาด้วยจุดประสงค์ใด

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2533: 3-7) เสนอองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งจะช่วยให้เข้าใจข้อเขียนที่อ่านได้อย่างสมบูรณ์ไว้ ดังสรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับภาษา (Language Forms)

ซึ่งประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางภาษา ทั้งด้านไวยากรณ์และความหมายของศัพท์และสำนวนโวหารต่าง ๆ

2. องค์ประกอบด้านข้อเขียนและบทอ่าน (Signification and value of Text) บทอ่านหรือสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทย่อมมีวัตถุประสงค์ รูปแบบการเขียน(Text type) และลีลาการใช้ภาษาแตกต่างกันไป เพื่อแสดงภาพลักษณ์ของข้อความ(passage) ให้มีเอกลักษณ์จำเพาะของตนเอง และมีลักษณะเป็นแบบแผนเป็นสากลนิยมถ่ายทอดเรียนรู้กันได้ ผู้อ่านจึงต้องตระหนักและเข้าใจในความแตกต่างของภาพลักษณ์ดังกล่าว โดยจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของการเขียน กลวิธีการนำเสนอ ลีลาและแบบแผนการใช้ภาษาของข้อเขียนเป็นต้น

3. องค์ประกอบด้านภูมิหลังความรู้และความสามารถทางการคิดของผู้อ่าน (Schemata) ซึ่งประกอบด้วย

3.1 ความสามารถและความถนัดด้านภาษา หมายถึง การที่ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ ประโยค ลักษณะโครงสร้างของเนื้อความ รูปเรื่องแต่ละประเภท และมีความเข้าใจข้อความที่อ่านมาก่อนว่า มีวัตถุประสงค์และกลวิธีการเสนออย่างไร รวมทั้งการมีความรู้และความถนัดเกี่ยวกับรูปแบบการเขียน แบบแผนการใช้โวหาร ลีลาการใช้ภาษา และโครงสร้างของเนื้อเรื่องมาก่อนดังที่กล่าวไว้ในข้อ 2 สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดภาพนึกและจินตนาการต่อการรับรู้และซึมซาบงานเขียนนั้นได้ทันที

3.2 ความรู้รอบตัวและความถนัดเฉพาะสาขาวิชา (Background Knowledge) โครงสร้างความรู้เดิมเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้และแนวคิดสำคัญ ๆ ของเนื้อหา หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางโลกและทางสังคม หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อ่าน การที่ผู้อ่านมีภูมิหลังเหล่านี้มาบ้างจะช่วยให้เกิดจินตภาพ ความพร้อมและความกระจำงในการอ่านมากกว่าผู้ที่ขาดประสบการณ์ โดยเฉพาะการอ่านนวนิยาย สารคดีท่องเที่ยว ชีวประวัติบุคคลสำคัญ สิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งต้องอาศัยทั้งความรู้สาขาวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ฯลฯ รวมทั้งประสบการณ์ตรงที่เคยรับรู้หรือสัมผัสมาก่อน เพื่อประกอบการตั้งสมมุติฐานล่วงหน้าปรับความคิดและคาดเดาการอ่านต่อไป อีกทั้งยังช่วยให้ผู้อ่านตีความ ประโยคและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการนิยาม ศัพท์เทคนิคเฉพาะสาขาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

3.3 จิตพิสัยและทัศนคติของผู้อ่าน (Affection and Attitude) โครงสร้างความคิดเดิมด้านทัศนคตินี้จะเกี่ยวข้องกับสภาวะด้านจิตใจของผู้อ่านที่มีต่อคำนิยามหรือความนิยมชมชอบในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการสั่งสมของมวลความรู้สึก ความชอบ และการกระทำของผู้อ่าน จึงกลายเป็นแรงผลักดันที่แฝงอยู่ในตัวผู้อ่านที่แสดงออกมาในรูปปฏิกิริยาสนองตอบต่อเรื่องที่อ่านทั้งในด้านบวกหรือลบ โดยอิงกับจิตพิสัย (Affective Domain) ของผู้อ่านเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้อ่านมักจะนิยมอ่านเรื่องที่สอดคล้องกับคำนิยาม ความถนัด และความสนใจของตนเสมอ อีกทั้งยังมีอิทธิพลโน้มน้าวความเชื่อ

ความศรัทธาของผู้อ่านต่อเรื่องที่อ่านนั้นในแง่วิจักษณ์เชิงนิยาม เพราะตระหนักถึงประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับอันเนื่องจากการมีกรอบอ้างอิงความคิดคล้ายคลึงกันมาก่อน

3.4 ความรู้ด้านภูมิหลังประสบการณ์ของผู้เขียน (Author's Background) การที่ผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับผู้เขียนมาก่อน เช่น เข้าใจเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อ ความถนัด ความสนใจ ความชำนาญพิเศษ รวมทั้งคุณสมบัติอื่น ๆ ของผู้เขียน จะมีอิทธิพลต่อการอ่านและเข้าใจความคิดหรือนัยความหมายต่าง ๆ ที่แทรกซ่อนอยู่ในข้อเขียนเหล่านั้น อีกทั้งมีอิทธิพลสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้อ่านด้วย ส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความประจักษ์และซาบซึ้งในอรรถรสของเรื่องเป็นพิเศษ

3.5 ความเข้าใจด้านภูมิหลังทางวัฒนธรรม(Cultural Background) ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปริบททางสังคมที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและผู้เขียน นอกจากนี้ยังต้องเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมในด้านประเพณี ความเชื่อ ศาสนา ปรัชญา ความคิด อุดมการณ์ทางการเมือง ฯลฯ ที่แทรกอยู่ในเนื้อเรื่อง โดยเฉพาะการอ่านนวนิยาย นิทาน เรื่องสั้น บทกวี พงศาวดาร ตำนาน บทวิเคราะห์วิจารณ์ ฯลฯ มักจะมีภูมิหลังทางวัฒนธรรมดังกล่าวแทรกอยู่ในรูปของ ถ้อยคำ อุปมาอุปไมย คติธรรม คุณลักษณะของตัวละคร เป็นต้น

3.6 ความสามารถในการคิดของผู้อ่าน (Conceptual Abilities) การอ่านเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการทางสมองและกระบวนการคิดอย่างใกล้ชิด ผู้อ่านที่สามารถจัดระบบความคิดของตนได้ดีในด้านการเรียบเรียงความ การจัดลำดับ การตีความ การวินิจฉัย และการสรุปเค้าโครงความคิดรวบยอดของสิ่งที่อ่าน หรือสิ่งที่เห็นได้อย่างคล่องแคล่ว ย่อมส่งผลต่อการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพทั้งสิ้น

4. วัตถุประสงค์ในการอ่าน (Reading Purpose)

มาลินี ชาญศิลป์ (2533: 85-86) กล่าวถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ทำให้ความสามารถในการอ่านดีความของบุคคลแตกต่างกัน ดังนี้

1. ความสามารถส่วนบุคคล
2. วัย ทั้งนี้เพราะความรู้สึกลึกซึ้ง ความคิด ความซาบซึ้ง ความสนใจ ตลอดจนความรู้ ย่อมแตกต่างกันไปตามวัยต่าง ๆ กัน ทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องเดียวกัน
3. ประสบการณ์ เนื่องจากความเข้าใจ และความซาบซึ้งในเหตุการณ์ต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน เพราะคนที่ไม่เคยประสบกับเหตุการณ์ใด ก็จะเข้าใจและซาบซึ้งน้อยกว่าคนที่มีประสบการณ์เรื่องนั้นมาแล้ว เช่น ผู้ที่เคยตกอยู่ในความรัก ย่อมเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับความรักได้ดีกว่าผู้ที่ไม่เคยมีความรัก เป็นต้น

4. ความเข้าใจถ้อยคำ ซึ่งหมายถึง ความหมายของคำ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการตีความ หากไม่เข้าใจถ้อยคำ ก็จะตีความได้ไม่ถูกต้องและไม่ลึกซึ้ง

5. ความสามารถในการเปรียบเทียบเกี่ยวกับเรื่องอื่น หมายถึงความเข้าใจ และสามารถนำไปเกี่ยวข้องกับข้อความอื่นที่มีความสัมพันธ์กัน ไม่ว่าจะเป็นการตีความตามตัวอักษร ตีความตามเนื้อหา หรือตีความตามน้ำเสียงก็ตาม

ซมัยพร แสงกระจ่าง (2537: 887-888) แสดงความคิดเห็นว่า ผู้อ่านจะสามารถตีความงานเขียนได้ จะต้องทำความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เป็นพื้นฐาน ดังสรุปได้ดังนี้

1. **ขนบวรรณคดี** คือการนิยมปฏิบัติตาม ๆ กันมาในเรื่องของการเสนอสาร ในการสร้างงานศิลปะของศิลปินในสังคมใดสังคมหนึ่ง แต่ละสังคมย่อมมีขนบประเพณีในการสื่อสารแตกต่างกันไปแล้วแต่ขนบประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ และสร้างงานโดยมีขนบประเพณีนี้เป็นเรื่องที่จะเกิดขึ้นโดยบังเอิญหรือไม่ก็ได้

2. **พื้นหลังของเหตุการณ์** คือการพิจารณาความเป็นไปของยุคสมัยที่หนังสือเรื่องนั้นได้แต่งขึ้น พื้นหลังของเหตุการณ์จะช่วยให้ผู้อ่านไม่ไขว่ไขวในการตีความ ยิ่งพื้นความหลังของการดำเนินชีวิตของผู้คนในแต่ละยุคสมัยด้วยแล้วเป็นหัวใจสำคัญไม่น้อยเลย ขนบธรรมเนียมการประพฤติปฏิบัติบางอย่างที่เป็นเรื่องของความนิยมหรือความศรัทธาของผู้คนในสังคมเป็นภาพสะท้อนเฉพาะยุค ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นที่ชื่นชอบของคนอีกยุคหนึ่ง เช่น ยุคสมัยหนึ่งผู้หญิงนิยมกินหมากและมีฟันดำ ความสวยของผู้หญิงอยู่ที่ฟันดำนั้น แต่ในยุคสมัยต่อมา ฟันดำกลับกลายเป็นของน่ารังเกียจเพราะดูสกปรก เป็นต้น

3. **ความรู้ด้านอื่น ๆ** การมีความรู้ด้านอื่น ๆ เช่น ความรู้ด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ เพื่อว่าในกรณีที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับศาสตร์ดังกล่าว ก็จะได้นำศาสตร์เหล่านั้นมาช่วยในการพิจารณา ซึ่งอาจหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับศาสตร์นั้น ๆ ได้จากห้องสมุด หรือจากผู้มีประสบการณ์

4. **ประสบการณ์ร่วมในชีวิต** เรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นในชีวิต ตลอดจนภาวะการเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์คือพื้นฐานประสบการณ์ที่สำคัญยิ่ง และเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งในการตีความวรรณกรรม คนที่มีวัยสูง และมีประสบการณ์ในชีวิตด้วยกันย่อมสื่อความหมายในชีวิตด้วยกันได้ ผู้อ่านหรือผู้วิจารณ์ที่มีอายุน้อย อาจต้องค้นคว้าหาประสบการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวเพิ่มเติม เช่น ค้นคว้าจากผู้รู้ หรือจากแหล่งความรู้ เพื่อให้การตีความเป็นไปอย่างเหมาะสม

เฟรด เจ สคอนเนล และ อลิซาเบธ กูดแอกเคอร์ (Fred J. Schonell and Elizabeth Gooddacre, 1974: 133) กล่าวว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน และตีความสิ่งที่อ่านได้ คือ

1. สถิติปัญญาไหวพริบของผู้อ่าน
2. ความรู้ด้านคำศัพท์และระดับของคำ

3. ภูมิหลังด้านความรู้ และประสบการณ์

4. แรงจูงใจในการอ่าน

วิภา กงกะนันท์ (2533: 162) แสดงความคิดเห็นว่า การมีภูมิหลังเกี่ยวกับผู้แต่งนั้นมีความสำคัญต่อการตีความวรรณกรรม โดยกล่าวว่า

วรรณกรรมนั้นเกิดจากความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ และประสบการณ์ของผู้เขียน ถ่ายทอดออกมาด้วยภาษา ถ้าเราไม่รู้จักคนเขียน เราก็อาจตีความหมายของภาษาในวรรณกรรมของเขาผิดไปด้วย เพราะกวีบางคนมีวิธีใช้ภาษาต่างไปจากภาษาธรรมดา อีกอย่างหนึ่งการรู้ชีวิตส่วนตัวของกวีช่วยให้เราซาบซึ้งวรรณกรรมของเขายิ่งขึ้น

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2522: 62-63) แสดงความคิดเห็นว่า “ในบางครั้งผู้อ่านไม่มีประสบการณ์ หรือความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อ่านหรือเรื่องที่อ่าน หรือกล่าวได้ว่าไม่มีมโนทัศน์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน โอกาสที่จะสื่อสารทำความเข้าใจกันจึงเป็นเรื่องยาก”

สมัยพร แสงกระจ่าง (2537: 888) กล่าวถึง ความสำคัญของการมีประสบการณ์ร่วมของผู้อ่านกับผู้เขียน สรุปได้ว่า การที่ผู้เขียนและผู้อ่านมีประสบการณ์ร่วมกันทั้งในด้านการได้พบเห็นเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิต ตลอดจนภาวะการเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการตีความวรรณกรรม

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (อ้างถึงใน กุสุมา รัชชมนี, 2537: 663) แสดงความเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของวรรณกรรมกับสภาพสังคมว่า

กวีรอดพ้นจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมไปไม่ได้ แม้จะพยายามหลบหลีกเพียงใด ความคิด ความเห็น ความรู้สึกที่ตนมีอยู่เป็นส่วนร่วมกับคนร่วมสมัยก็ไม่วายที่จะปรากฏออกมา... ดังนั้นความรู้เกี่ยวกับสมัยที่แต่งและกวีผู้แต่งจึงเป็นประโยชน์ในการที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านดีมากขึ้น

มาร์ธา ดัลล์แมน (Martha Dallmann, 1974: 184) กล่าวถึงประโยชน์ของประสบการณ์ที่มีต่อการอ่านตีความว่า “ประสบการณ์ของผู้อ่าน ทั้งประสบการณ์ชีวิต และประสบการณ์การอ่านที่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้ผู้อ่านตีความเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น”

จากความคิดเห็นของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนี้ อาจสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอ่านตีความคือ สติปัญญาหรือความสามารถทางภาษาของผู้อ่าน การมีมโนทัศน์หรือภูมิหลังความรู้เดิมเกี่ยวกับผู้แต่ง สภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณี ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ และประสบการณ์ร่วมของผู้อ่านและผู้แต่ง

2.4 ข้อเสนอแนะในการอ่านตีความ

การอ่านตีความเป็นการค้นหาความหมายที่แท้จริงของสารที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสาร ซึ่งงานเขียนในระดับที่จะต้องตีความนั้น ผู้เขียนมักจะไม่แสดงสารนั้นออกมาอย่างกระจ่างชัด ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถหลายประการที่จะช่วยให้เข้าใจสารของผู้แต่งได้ถูกต้อง ซึ่งนับว่าไม่ใช่สิ่งที่จะกระทำได้ง่ายนัก แม้จะมีปัจจัยบางประการที่สามารถนำช่วยในการอ่านตีความได้ก็ตาม จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้ตั้งข้อสังเกต และแนะนำผู้อ่านเกี่ยวกับสิ่งที่พึงระมัดระวังในการตีความ เพื่อให้การตีความนั้นตรงหรือใกล้เคียงกับสารที่แท้จริงมากที่สุด ดังต่อไปนี้

วิจิตรา แสงพลสิทธิ์ และคณะ (2522: 174) แสดงความคิดเห็นว่า

การตีความต้องใช้เหตุผลหลายอย่างในการพิจารณา และแม้จะมั่นใจว่ารอบคอบที่สุดแล้วก็ตาม ก็ยังยากที่จะตัดสินชี้ขาดแน่ชัดลงไป ก็ทั้งนี้เพราะถ้อยคำที่เราใช้สื่อความหมายกันอยู่ทุกวันนี้ ล้วนแล้วแต่มีความหมายหลายนัย ทำให้แปลความหมายกันไปได้ต่าง ๆ นานา ดังนั้นถ้าเกิดปัญหาในการตีความขึ้นครั้งใด สิ่งที่เราจะทำได้คือ เราควรเลือกเอาความหมายที่เหมาะสมกับเนื้อความที่แวดล้อมอยู่ทั้งหมดเป็นสำคัญ

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2523: 216) กล่าวว่า “การตีความหมายใด ๆ ในบทประพันธ์ก็ดี การวินิจฉัยถกเถียงใด ๆ ก็ดี ต้องพยายามให้ถูกต้องใกล้เคียง ไม่ลากเข้าหาความ ถ้าดีเป็นอย่างอื่นไม่ได้ ก็ให้ถือตามตัวหนังสือที่กวีเขียนไว้ก่อน การถือความเห็นของตนเป็นใหญ่ ในบางกรณีอาจทำให้ผิดพลาดได้”

ธิดา โมกสิกรัตน์ และ นภาลัย สุวรรณธาดา (2531: 567) กล่าวว่า “สิ่งที่สำคัญในการอ่านวินิจฉัยสาร หรือตีความ คือ ตีความสารได้อย่างมีเหตุผล และเหตุผลนั้นสนับสนุนได้ว่าผู้เขียนเจตนาที่จะสื่อสารเช่นนั้นจริง”

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2534: 521) เสนอแนวคิดว่า

ผู้อ่านพึงระลึกเสมอว่า การตีความนั้น ความผิดหรือถูกไม่ใช่เรื่องที่จะชี้ชัดลงไปได้ เพราะการตีความได้ตรงตามเจตนาของผู้เขียนมากน้อยเพียงใด นอกจากจะขึ้นอยู่กับความรู้

ความคิด ประสบการณ์ของผู้อ่านและมีมือการถ่ายทอดของผู้เขียนแล้ว ยังขึ้นอยู่กับ ภัยแจที่ใจจะใจความซึ่งผู้แต่งผูกเงื่อนปมและค้อยคลี่คลายอย่างแนบเนียนอีกด้วย หาก ้อเขียนไม่มีภัยแจที่ใจความอย่างเด่นชัด ความสำคัญของการอ่านและการตีความ ึ่งขึ้นอยู่กับความสมเหตุสมผล และหลักฐานซึ่งสามารถอ้างอิงได้เป็นสำคัญ

ดวงมน จิตรจำนงค์ (2536: 31-95) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ กับการอ่านตีความ สรุปได้ดังนี้

1. การตีความและการแสดงความคิดเห็นไม่ใช่สิ่งเดียวกัน เพราะ การแสดงความคิดเห็นน่าจะกระทำได้ภายหลังเมื่อตีความแล้ว

2. ในการอ่านตีความนั้น จุดมุ่งหมายสำคัญของผู้อ่าน น่าจะอยู่ที่ การพยายามทำความเข้าใจสารของผู้เขียนให้ได้มากที่สุด และน่าจะเริ่มที่การพิจารณาตัวบท (Text) เป็นสำคัญ เมื่อมีปัญหาไม่อาจอธิบายให้กระจ่างได้ อาจจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ จากศาสตร์แขนงอื่นมาเป็นเครื่องช่วย

3. การตีความที่น่าจะหนักแน่นที่สุด คือ การพิจารณาถ้อยคำของ บทประพันธ์อย่างละเอียด แม้จะมีข้อติดขัด หรือบางครั้งไม่อาจตีความคำบางคำ หรือบาง ้อความได้ทะลุปรุโปร่ง แต่ผู้ตีความจะไม่เลื่อนลอยเกินไปหากพิจารณาว่าถ้อยคำหรือข้อความ ทุกช่วงตอนเป็นองค์ประกอบซึ่งกันและกัน และกลมกลืนกันเป็นเอกภาพ

4. การอ่านวรรณคดีก็คือพยายามเข้าถึงประสบการณ์ของผู้อื่น เข้าใจ ความคิด และอารมณ์ของผู้ซึ่งมีประสบการณ์แตกต่างจากเรา ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องพยายาม ึกเก็บและกันประสบการณ์ของตนไว้ก่อน หากใช้ประสบการณ์ของตนเองเป็นสำคัญ อาจทำให้ มองข้ามความหมายที่แท้จริงของผู้ประพันธ์ก็เป็นได้

5. ประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ประกอบการตีความ จะต้องตรงจุดจริง ๆ มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดความสับสนขึ้นได้ เพราะผู้เขียนอาจมิได้หมายความว่าผู้อ่านเข้าใจ

6. การรู้ประวัติผู้แต่งมิใช่เครื่องนำทางในการตีความ แต่อาจเป็นเพียง เครื่องช่วยส่งเสริมความมั่นใจ ช่วยให้เข้าใจได้ว่าทำไมผู้แต่งจึงคิดและแสดงออกเช่นนั้น แต่ หากผู้วิเคราะห์ขาดการพิจารณาที่รอบคอบก็อาจทำให้เข้าใจผิดพลาดได้

จากข้อเสนอแนะทั้งหมดจะเห็นได้ว่า สิ่งที่นักวิชาการทุกท่านเสนอ ไว้ตรงกัน ก็คือ การตีความที่รัดกุม และน่าจะถูกต้องหรือใกล้เคียงกับสารที่ผู้เขียนเจตนา ะสื่อสารมากที่สุดนั้น ควรจะพิจารณาจากความสมเหตุสมผลของเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ใน ้อความนั้นๆ เป็นสำคัญ

3. กลวิธีการอ่านตีความบทร้อยกรอง

3.1 ความหมายและความสำคัญของกลวิธีการอ่าน

เมื่อกล่าวถึงความสามารถในการอ่าน ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีจะมีการกล่าวถึงอยู่เสมอว่าสามารถที่จะช่วยให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในการอ่าน หรือช่วยให้เข้าใจสิ่งที่อ่านได้ดีขึ้น ก็คือ กลวิธีการอ่าน ดังมีผู้ให้ความหมายและกล่าวถึงความสำคัญของกลวิธีการอ่านไว้ ดังนี้

แอนดรูว์ ดี โคเฮน (Andrew D. Cohen, 1986: 133) ให้ความหมายของกลวิธีการอ่านว่า “กลวิธีการอ่าน หมายถึง กระบวนการทางสมองที่ผู้อ่านใช้ขณะอ่าน เพื่อให้การอ่านนั้นประสบความสำเร็จ”

มาร์วา เอ บาร์เน็ต (Marva A. Barnett, 1988: 150) กล่าวถึง กลวิธีการอ่านว่า กลวิธีการอ่าน หมายถึง “กระบวนการทางสมองที่ผู้อ่านใช้จัดการกับข้อมูลที่อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำวิธีการต่าง ๆ มาแก้ปัญหาในการอ่าน เช่น การเดาความหมายของศัพท์จากบริบท การอ่านคร่าว ๆ (Skimming) การอ่านเฉพาะจุด (Scanning) และการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า”

มากาเร็ต แอนน์ ริเชค และคณะ (Margaret Ann Richek. and others, 1989: 146) กล่าวถึงกลวิธีการอ่านว่า “กลวิธีการอ่าน คือวิธีที่ช่วยให้เข้าใจสิ่งที่อ่านได้ง่ายขึ้น เช่น ในขณะอ่านผู้อ่านต้องการทราบใจความสำคัญของสิ่งที่อ่าน สมองของผู้อ่านจะคิดหาวิธีที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจ เช่น ใช้ประสบการณ์ การตั้งสมมุติฐาน เปิดตำรา และวิธีอื่น ๆ อีกหลากหลาย”

รูธ การ์ตเนอร์ (Ruth Gardner อ้างถึงใน Sharon Benge Kletzein, 1991: 91) อธิบายความหมายและความสำคัญของกลวิธีการอ่านว่า “หมายถึง การกระทำต่าง ๆ ที่ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อสร้างความหมาย ผู้เรียนที่รู้จักกลวิธีในการอ่านและรู้ว่าจะใช้อย่างไร และใช้เมื่อไรจึงจะเหมาะสม คือผู้ประสบความสำเร็จในการอ่าน”

สก๊อตต์ จี แพร์ริส และคณะ (Scott G. Paris and others, 1983) กล่าวถึงความสำคัญของกลวิธีการอ่านว่า “สิ่งที่มีความสำคัญยิ่งประการหนึ่งต่อการอ่านที่มีประสิทธิภาพนั้น คือการที่ผู้อ่านรู้จักกลวิธีการอ่านแบบต่าง ๆ และรู้จักเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่เหมาะสมเพื่อให้เข้าใจสิ่งที่อ่าน”

กล่าวโดยสรุป กลวิธีการอ่านหมายถึงการกระทำ หรือวิธีการใด ๆ ที่ผู้อ่านนำมาใช้ในขณะอ่าน เพื่อช่วยให้สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ดีขึ้น ผู้ที่รู้จักกลวิธีการอ่านแบบต่าง ๆ และรู้จักเลือกใช้กลวิธีได้อย่างเหมาะสมกับชนิดของสิ่งที่อ่าน ย่อมจะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการอ่าน

3.2 กลวิธีการอ่านตีความร้อยกรอง

การอ่านร้อยกรองซึ่งเป็นวรรณกรรมที่มีความซับซ้อนด้วยศิลปะของการประพันธ์ จำเป็นที่ผู้อ่านจะต้องรู้จักเลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ของการอ่าน จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านแบบต่าง ๆ สามารถจำแนกกลวิธีได้ 3 ประเภท ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอ่านตีความบทร้อยกรองภาษาไทยได้ ดังนี้

1. กลวิธีการอ่านตีความ

ธิดา โมกสิกรัตน์ และ นภลัย สุวรรณธาดา (2531: 568-572) แนะนำกระบวนการอ่านตีความที่มีประสิทธิภาพไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. อ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านแล้วสรุปใจความสำคัญหรือข้อความด้วยการจดบันทึกย่อ หรือจดจำไว้ในสมอง หรือด้วยการขีดเส้นใต้ไว้ในหนังสือเน้นใจความสำคัญที่ผู้อ่านได้รับ อาจมีหลายลักษณะตามแต่จะต้องการ เช่น เป็นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เป็นความรู้หรือข้อมูลที่ผู้อ่านสนใจ เป็นแนวคิดหรือทรรศนะของผู้เขียน หรือเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง

2. อ่านวิเคราะห์รส คือการอ่านออกเสียงเพื่อฟังท่วงทำนอง ลำนำ และจังหวะของเสียง ซึ่งจะช่วยให้เข้าถึงรสเสียงและรสภาพ รวมทั้งได้รับสสารที่ซ่อนอยู่ในเสียงที่อ่านออกเสียงดัง เหมาะสำหรับงานเขียนประเภทบันเทิงคดี เช่น กวีนิพนธ์ หรือร้อยแก้ว บางเรื่องมีถ้อยคำภาษาที่แสดงถึงความงามของคำ ทั้งเสียงและความหมาย ดังนั้นการเข้าถึงรสของภาษาในเรื่องที่อ่านจะช่วยให้เราเข้าใจและซาบซึ้งความหมายของคำ สามารถตีความคำข้อความ และเรื่องราวที่อ่านได้ การอ่านวิเคราะห์รสจึงช่วยให้เราเข้าถึงความรู้สึก และอารมณ์ของผู้แต่ง

3. อ่านวิเคราะห์ให้เห็นภาพ การอ่านวิเคราะห์ให้เห็นภาพนั้นคืออ่านแล้วเห็นภาพในใจ ซึ่งจะช่วยให้เข้าถึงความหมายของผู้เขียนได้ลึกซึ้ง และจะทำให้รู้จักใคร่ครวญเรื่องที่อ่าน เพราะสะดุดใจภาพที่เห็น การอ่านสนุกสนานขึ้น รวมทั้งยังอาจทำให้มองเห็นสาระสำคัญหรือรายละเอียดที่น่าสนใจ ไม่มองข้ามคำหรือใจความสำคัญบางอย่างไป นอกจากนี้ การเกิดภาพในใจจากการใช้ถ้อยภาษาในเรื่องที่เราอ่านนั้นเป็นกลวิธีการแต่ง

ที่แสดงถึงฝีมือการประพันธ์ ยังทำให้เรารู้ด้วยว่าผู้แต่งมีบุคลิกลักษณะ อุปนิสัยใจคออย่างไร เช่น เป็นคนอ่อนไหว ช่างสังเกต เป็นต้น

4. **อ่านสำรวจความหมายหลายนัยทุกแห่งทุกมุม** การอ่านสำรวจความหมายเป็นการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ เพื่อพิจารณาความหมายของถ้อยคำภาษาที่ผู้แต่งใช้ในงานเขียน อันจะนำไปสู่การตีความสารได้อย่างลึกซึ้ง กว้างขวาง แม้ว่าจะเป็นคำเพียงคำเดียวก็ตาม คำนั้นอาจมีความหมายสำคัญซึ่งไขไปสู่สารที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร คำธรรมดาสามัญที่มีความหมายเป็นที่รู้จักทั่วไป เมื่อนำมาใช้ในงานเขียน คำ ๆ นั้นอาจมีความหมายหลายนัย หรือมีความหมายนัยประหวัดที่แฝงสารไว้ในคำนั้น ผู้อ่านจึงต้องตีความหมายของคำอย่างถี่ถ้วน แต่ควรระวังระมัดระวังที่จะไม่เพ่งเล็งที่จะตีความสารจากคำเพียงคำเดียวซึ่งอาจผิดพลาดไปจากเจตนารมณ์ หรือคลาดเคลื่อนจากความหมายที่แท้จริงของงานเขียนทั้งสิ้นได้

5. **อ่านทบทวนหลาย ๆ เที้ยว และคิดใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง**

การอ่านตีความหรือวินิจฉัยสาร เป็นการอ่านที่ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนตนเองให้อ่านหนังสือให้มาก ๆ อ่านหลาย ๆ เที้ยว พร้อมกับคิดใคร่ครวญอย่างลึกซึ้งทุกกระยะ ไม่มองข้ามความสำคัญของส่วนใด แม้แต่คำเพียงคำเดียวก็ไม่ควรละเลย ในการอ่านทบทวนหลังจากผ่านกระบวนการอ่านจับใจความและอ่านวิเคราะห์แล้วก็คือ อ่านพิจารณาว่า ตอนใดเป็นความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น อารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียน พิจารณาถึงเจตนาของผู้เขียนว่า เขาต้องการสื่ออะไร ผู้เขียนให้แง่คิดอะไรบ้าง และสรุปความคิดเห็นของตนว่าสารที่สำคัญที่สุดของเรื่องคืออะไร สารที่สำคัญรองคืออะไร ขั้นตอนการพิจารณาสารดังกล่าว เราควรตรวจสอบหลายครั้งเพื่อจะได้รับสารตรงเจตนาของผู้เขียน และเป็นสารที่สำคัญของเรื่อง และควรพิจารณาควบคู่ไปกับขนบประเพณีการแต่งและภูมิหลังของเรื่องที่แต่งด้วย ขนบธรรมเนียมการแต่งที่ควรพิจารณาได้แก่ รูปแบบการแต่ง กลวิธีการแต่ง เนื้อหา ความรู้สึกนึกคิด สำนวนภาษา ซึ่งผู้อ่านจะอ่านเรื่องราวได้อย่างเข้าใจและวินิจฉัยได้รวดเร็วขึ้น

6. **ตรวจสอบสารที่ตีความได้โดยวิเคราะห์วิจารณ์กับผู้อื่น**

ขั้นตอนสุดท้ายเป็นการตรวจสอบการตีความ โดยวิเคราะห์วิจารณ์กับผู้อื่นว่าตรงกันหรือไม่ ใครรับสารได้มากกว่ากัน และสารที่ตีความได้ของใครลึกซึ้งกว่ากัน การฝึกฝนขั้นตอนนี้จะช่วยในการตรวจสอบว่า ผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านวินิจฉัยหรือไม่ หรือมีความบกพร่องที่จุดใด เพื่อจะได้ปรับปรุงการอ่านอ่านให้มีประสิทธิภาพ

มาลินี ชาญศิลป์ (2533: 86-87) แนะนำหลักในการอ่านตีความไว้ดังนี้

1. อ่านเรื่องให้ละเอียด ทำความเข้าใจเรื่องให้ต้องแท้ ชัดเจน แล้วจับประเด็นสำคัญให้ได้
2. ขณะที่อ่าน พยายามพิจารณาหาเหตุผลอย่างรอบคอบ แล้วนำมาประมวลกับความคิดของตนว่าข้อความนั้นหมายถึงสิ่งใด

3. ทำความเข้าใจกับถ้อยคำบางคำที่มีความสำคัญ ตลอดจน คำแวดล้อม(คำห้อมล้อม) หรือปริบท(Concept)ประกอบด้วย เพื่อให้เข้าใจความหมายชัดเจนขึ้น

4. เรียบเรียงถ้อยคำที่จะบรรยายให้ชัดเจน

5. จับแต่ใจความสำคัญของเรื่องนั้นด้วยความรู้ความคิดอย่างมีเหตุผล

สอangs ดำเนินสวัสดิ์ และคณะ (2533: 11) กล่าวถึงกลวิธี การอ่านตีความว่า

กระบวนการตีความ หรือวินิจฉัย เริ่มจาก ส้ารวจว่าเนื้อความตอนใดเป็นความรู้ ตอนใดเป็นทรรศนะ ตอนใดเป็นความรู้สึก และส้ารวจว่า ความรู้ ทรรศนะ หรือ ความรู้สึกนั้นๆ ผู้เขียนเขียนด้วยเจตนาอะไร และพิจารณาเป็นขั้นสุดท้ายว่า ส้ารที่ สำคัญที่สุดของเรื่องนั้น ๆ คืออะไร และส้ารที่สำคัญรอง ๆ ลงไปคืออะไร

ตีความ ไว้ดังนี้ สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2534: 45) แนะนำกลวิธีในการอ่าน

1. ต้องตีความตามรูปแบบการเขียน และประเพณีนิยมในการเขียน
2. มีความรู้หรือภูมิหลังของเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับข้อเขียน
3. อ่านอย่างละเอียดและมีวิจารณ์ญาณ
4. อ่านอย่างส้ารวจความหมาย ทั้งความหมายกักตุน ความหมาย

หลายนัย และความนัยประหวัด

5. อ่านอย่างพิจารณาความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดแทรก
6. มีความรู้เรื่องภาษาเพื่อการสื่อสารตีพอควร
7. ดำเนินการอ่านตามลำดับจาก การแปลความ ตีความ และขยาย

ความ

พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ (2539: 50-52) แนะนำกลวิธีในการอ่าน เพื่อช่วยในการจับใจความของสิ่งที่อ่าน สรุปได้ดังนี้

1. อ่านอย่างละเอียดทุกตัวอักษร เพื่อจับเรื่องราวได้ตลอดทั้งเรื่อง
2. เขียนลงสมุดหรือเศษกระดาษโดยขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ
3. ทำเครื่องหมาย เช่น การขีดเส้นใต้ ตีเส้นล้อมกรอบ ใช้สีต่าง ๆ แสดงความสำคัญมากน้อยของข้อความ

4. การทำบันทึกย่อ ด้วยสำนวนของตนเอง

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การอ่านดี ความนั้น ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน มีวิจารณ์ญาณในการอ่าน อีกทั้งอาจต้องนำความรู้ด้านต่าง ๆ รวมทั้งประสบการณ์ส่วนตัวมาช่วยในการตีความ

2. กลวิธีการอ่านร้อยกรอง

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2523: 197-198) แนะนำกลวิธีการอ่าน กวีนิพนธ์ หรือร้อยกรอง สรุปได้ดังนี้

1. อ่าน อ่านอย่างช้า ๆ และพินิจพิเคราะห์ เพื่อค้นหาความหมายตามตัวอักษรง่าย ๆ ก่อน เป็นระดับที่อ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านว่า ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และอย่างไร เป็นทำนองการอ่านเอาเรื่อง ซึ่งมีหลักการอ่านดังนี้
 - 1.1 อย่าอ่านอย่างลวก ๆ ฉาบฉวย แบบมองผ่าน
 - 1.2 ค้นหาความหมายพื้นฐาน และแสดงความคิดเห็นให้ผู้อ่านฟังว่า อ่านได้เรื่องราวว่าอย่างไร
 - 1.3 พยายามสอดใส่ความคิด และความรู้สึกลงไปในกวีนิพนธ์ที่อ่าน

2. ค้นหาความหมาย

- 2.1 ค้นหาความหมายอันเป็นแก่นของเรื่อง หรือสารัตถะของเรื่องเสียก่อน ซึ่งอาจจะอยู่ในประโยคเพียงประโยคเดียว หรือสองประโยค อยู่ในบางบทของกวีนิพนธ์นั้น และบางทีชื่อเรื่องก็อาจบอกแก่นของเรื่องไว้แล้ว
- 2.2 ค้นหาความหมายปลีกย่อย ซึ่งซ่อนเร้นอยู่ในแต่ละวรรคหรือบางตอนของกวีนิพนธ์นั้น ซึ่งต้องอ่านอย่างระมัดระวัง แต่ไม่จำเป็นต้องกังวลกับการแปลศัพท์ทุกตัว เรียบเรียงลำดับในเรื่องราวที่กล่าวถึงเรื่องใดบ้าง และสรุปได้ว่าอย่างไร
- 2.3 ค้นหาเจตนา ความมุ่งหมายหรือทรรศนะของกวีว่า กวีต้องการจะสื่อสิ่งใด อาจใช้ความรู้เกี่ยวกับผู้แต่งมาช่วยทำความเข้าใจ

อัมพร สุขเกษม (2524: 141-146) ได้ประยุกต์วิธีการอ่าน บทประพันธ์ภาษาอังกฤษของ ปราณี ธนะชานันท์ มาใช้กับบทร้อยกรองของไทย ดังนี้

1. ชั้นอ่านเพื่อให้เข้าใจข้อความในบทประพันธ์ตามตัวอักษร

การอ่านขั้นนี้เป็นขั้นที่สำคัญมาก เพราะถ้าการอ่านในขั้นนี้ถูกต้องแล้ว การทำความเข้าใจในขั้นต่อไปก็จะเข้าแนวถูกต้องไปด้วย และในทางกลับกันหากเข้าใจความหมายในระดับนี้ผิดพลาด การเข้าใจความหมายของบทร้อยกรอง และความคิดรวบยอดของผู้อ่านที่มีต่อบทร้อยกรองก็จะผิดพลาดไปหมดด้วย วิธีปฏิบัติในการอ่านขั้นนี้ ได้แก่

1.1 อ่านบทหรือกรอนั้นให้ละเอียด ทุกบท ทุกตอน ทุกคำ เพื่อให้เข้าใจความหมายที่ปรากฏอยู่อย่างชัดเจน และถูกต้อง

1.2 ศึกษาคำแปล หรือความหมายของศัพท์แต่ละคำที่กวีใช้ในบทประพันธ์นั้นๆ ให้เข้าใจ โดยอาจศึกษาจากพจนานุกรม สารานุกรม หนังสือ หรือผู้รู้ เป็นต้น

1.3 เรียบเรียงถ้อยคำ จัดลำดับความในบทหรือกรอนั้นพอให้เข้าใจได้ง่าย

กล่าวโดยสรุป การอ่านชั้นนี้จะต้องพยายามทำความเข้าใจคำทุกคำในบทหรือกรอนั้นให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ทั้งต้องพยายามวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคในบทหรือกรอนั้น เช่น การเรียงลำดับคำ การแบ่งประโยค การละส่วนหนึ่งของประโยค การปรุงศัพท์ขึ้นใช้เป็นพิเศษ และที่สำคัญคือ การจัดลำดับกระบวนการความรู้ เป็นต้น

2. ชั้นแปลข้อความที่เป็นโวหาร

บทหรือกรอนั้นมีความหมายโดยนัย และสัญลักษณ์ต่าง ๆ แฝงอยู่ ผู้อ่านจะต้องใช้ปัญญาหยั่งให้เห็นสิ่งที่ลึเร้นอยู่ เป็นการอ่านที่ต้องตีความ ผู้อ่านจะต้องอาศัยประสบการณ์ หรือการคาดคะเนช่วยในการทำความเข้าใจความหมาย และบางครั้งก็ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับกวี รวมทั้งเหตุการณ์ที่แวดล้อมหรือเกี่ยวข้องกับการเขียนนั้นด้วย

3. ชั้นสรุปความหมายรวมบทหรือกรอน

หากผู้อ่านผ่านการอ่านร้อยกรอง 2 ชั้น ดังกล่าวมาแล้ว ก็สามารถที่จะสรุปความหมายรวมของบทหรือกรอนได้ไม่ยากนัก

อลิสตา วานิชดี (2537: 752) เสนอแนะกลวิธีการอ่านร้อยกรองสรุปได้ดังนี้

1. อ่านทั้งบทให้จบก่อนโดยไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับคำศัพท์
 2. อ่านครั้งที่สอง ดูคำที่ไม่เข้าใจ ศึกษาความหมายของศัพท์จากพจนานุกรม พจนานุกรมภาษาถิ่น หรือสอบถามจากผู้รู้
 3. อ่านในใจ พยายามฟัง “เสียง” ของกวีนิพนธ์ในความคิดของตนเอง
 4. อ่านออกเสียง เนื่องจากกวีนิพนธ์มุ่งเน้นความไพเราะของเสียง
- จิงทวะ ลีลา การอ่านออกเสียงอาจทำให้ผู้อ่านได้พบความหมายของบทหรือกรอน
5. อ่านอย่างละเอียด ให้ซาบซึ้งกับรสคำ รสความ
 6. ใช้ประสบการณ์ส่วนตัวตนช่วยในการตีความ
 7. ถอดความเป็นร้อยแก้ว เพื่อช่วยในการเข้าใจเบื้องต้นถึง “สาร” หรือ “แก่นเรื่อง” ที่กวีต้องการนำเสนอ
 8. มีจิตใจหยั่งถึงความงามของบทกวี หรือที่เรียกว่า “กวีภาวะ”

ชาโรน เจ กรอเลย์ และ ลี เอช เม้าน์เทน (Sharon J. Grawley and Lee H. Mountain, 1988: 181-182) แนะนำกลวิธีที่จะช่วยให้ดีความบทร้อยกรองได้ดี ซึ่งเรียกว่า EVOKER ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. อ่านคร่าว ๆ (Explore) โดยการอ่านเงียบ ๆ ไม่หยุดพักจนจบ จะช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นเค้าโครงของสารที่ผู้แต่งต้องการสื่อ
2. ค้นหาคำศัพท์ (Vocabulary) ชิดเส้นใต้ หรือจดบันทึกศัพท์ใหม่ที่พบ พยายามสร้างคุ้นเคยกับชื่อ เหตุการณ์ หรือสถานที่ที่ปรากฏในบทอ่าน
3. อ่านออกเสียง (Oral Reading) ออกเสียงดัง เป็นเสียงสูง-ต่ำ หนัก-เบา
4. จับใจความ (Key Ideas) ค้นหาแนวคิดที่ผู้แต่งต้องการสื่อ
5. (Evaluate) วิเคราะห์หาคำสำคัญ และความคิดที่ปรากฏอยู่ในรายละเอียดของเรื่องที่ย่าน บันทึกไว้ว่าคำสำคัญเหล่านั้นช่วยพัฒนาอารมณ์และระดับของความหมายอย่างไร
6. อ่านทบทวน (Recapitulate) อ่านทบทวนข้อความทั้งหมดอีกครั้ง

จากแนวคิดเรื่องแนวทางการอ่านร้อยกรองที่กล่าวมานี้ อาจสรุปได้ว่าการอ่านร้อยกรองนั้น ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ ละเอียดถี่ถ้วน พยายามทำความเข้าใจสำนวนโวหารต่าง ๆ อ่านออกเสียงเพื่อให้เข้าถึงอารมณ์ และสร้างจินตภาพเพื่อให้เข้าใจบทร้อยกรองอย่างลึกซึ้ง

3. กลวิธีกรอ่านทั่วไป

ซี โฮเซนเฟลด์ (C. Hosenfeld อ้างถึงใน Marva A. Barnett, 1989: 66-67) เสนอแนะกลวิธีกรอ่านไว้ดังนี้

1. การพยายามจำความหมาย
 2. การเดาอย่างมีเหตุผล โดยมองข้ามคำที่ไม่รู้ความหมาย
 3. การใช้บริบทช่วยในการตีความหมายของประโยคและอนุเจต
 4. การพยายามแปลความหมายโดยแยกแยะประเภทของคำ
- ตามโครงสร้างไวยากรณ์
5. การประเมินผลการคาดเดา
 6. การอ่านชื่อเรื่อง แล้วพยายามคาดการณไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับเรื่อง
- ที่อ่าน
7. การใช้กลวิธีเดิมที่พบว่ามีประสิทธิภาพ
 8. การสังเกตคำโดยดูจากอุปสรรค ปัจจัย และรากคำ

9. การใช้ความรู้เดิมช่วยในการตีความ
10. การวิเคราะห์คำที่ไม่รู้จักหรือไม่คุ้นเคย
11. การอ่านเรื่องต่อไปเพื่อให้ความหมายชัดเจนขึ้นในช่วงต่อไป
12. การอ่านโดยใช้การตีความหมาย มากกว่าการแปลศัพท์ทีละตัว
13. การพยายามตีความหมายของเรื่องที่อ่าน
14. การใช้ภาพประกอบ ตาราง แผนภูมิ ช่วยในการทำความเข้าใจ
15. การสรุปย่อเรื่องที่อ่าน
16. การใช้พจนานุกรม เมื่อไม่สามารถเดาความหมายของคำได้
17. การพยายามเดาความหมายของคำโดยดูจากหน้าที่ และประเภท

ของคำ

18. การข้ามคำบางคำที่ไม่สำคัญ หรือไม่จำเป็นต้องรู้
19. การอ่านเนื้อเรื่องโดยตลอดโดยมีเป้าหมายในการอ่าน
20. การพยายามใช้บริบทหลาย ๆ อย่างในการตีความ

วิกตอเรีย เซา แฮร์ และ สมิธ ดักลิส (Victoria Chau Hare and Smith Douglas, 1982: 157-164) แบ่งกลวิธีในการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านซ้ำ
2. การจำเฉพาะข้อมูลที่สำคัญ
3. การวาดภาพในใจขณะอ่าน
4. การปรับอัตราความเร็วในการอ่านให้เหมาะสม
5. การเชื่อมโยงสิ่งที่อ่านเข้ากับข้อมูลเดิมที่มีอยู่
6. การอ่านด้วยความตั้งใจ
7. การเชื่อมโยงความรู้ในแต่ละอนุเขตเข้าด้วยกัน
8. การสังเกตและค้นหารายละเอียดที่สำคัญ
9. การทำบันทึกย่อ
10. การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า
11. การตั้งคำถามไว้ในใจเพื่อทดสอบความเข้าใจของตนเอง
12. การท่องจำ

แพทริเซีย แอล คาร์เรล (Patricia L. Carrell, 1989: 131-132) แบ่งกลวิธีในการอ่านไว้ดังนี้

1. การเดาเหตุการณ์ไว้ล่วงหน้า
2. การสังเกตประเด็นที่สำคัญและรายละเอียดที่สนับสนุนประเด็น

นั้น ๆ

3. การเชื่อมโยงเหตุการณ์ในบทอ่านเข้าด้วยกัน
4. การสังเกตจุดเน้นของผู้เขียน
5. การใช้ความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมช่วยในการตีความ
6. การอ่านต่อเมื่อไม่เข้าใจเพื่อหาปริบทที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจ
7. การอ่านซ้ำจุดที่ไม่เข้าใจ
8. การอ่านทวนตั้งแต่ประโยคก่อนหน้าประโยคที่ไม่เข้าใจ
9. การหาความหมายของศัพท์จากพจนานุกรม
10. การลองอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่ไม่รู้ความหมาย
11. การอ่านตีความโดยรวม
12. การสังเกตโครงสร้างทางไวยากรณ์
13. การบูรณาการข้อความที่อ่านเข้ากับข้อมูลเดิม
14. การสังเกตโครงสร้างของเนื้อเรื่อง

มาริเบธ แคสซิดี ชมิทท์ (Maribeth Cassidy Schmitt, 1990: 455) แบ่งกลวิธีในการอ่านไว้ 5 ประเภท ดังนี้

1. กลวิธีในการคาดการณ์และแสดงเหตุผล (Predicting and Verifying) ประกอบด้วยกลวิธีดังนี้
 - 1.1 การคาดคะเนเหตุการณ์ไว้ล่วงหน้าก่อนอ่าน
 - 1.2 การอาศัยชื่อเรื่องและภาพประกอบช่วยในการคาดเดาเรื่องไว้ล่วงหน้า
 - 1.3 การคำนึงถึงชื่อเรื่องและภาพประกอบในการทำความเข้าใจบทอ่านขณะอ่าน
 - 1.4 การประเมินการคาดเดาของตนไปด้วยว่าถูกต้องหรือไม่ในขณะที่อ่าน
2. กลวิธีในการมองโครงร่างของบทอ่านคร่าว ๆ (Previewing) ประกอบด้วยกลวิธีดังต่อไปนี้
 - 2.1 การสังเกตรูปภาพและชื่อเรื่อง
 - 2.2 การอ่านชื่อเรื่องเพื่อกำหนดสมมุติฐานว่าเรื่องจะดำเนินไปในแนวใด
3. กลวิธีในการตั้งเป้าหมายในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (Purpose Setting) ประกอบด้วยกลวิธีดังต่อไปนี้
 - 3.1 การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย
 - 3.2 การอ่านเพื่อตอบคำถามและคาดการณ์ให้ถูกต้อง

4. กลวิธีในการตั้งคำถามทดสอบความเข้าใจของตนเอง (Self - Questioning) ประกอบด้วยกลวิธีดังต่อไปนี้

- 4.1 การตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- 4.2 การตรวจสอบดูเสมอว่าสามารถตอบคำถามที่ตั้งไว้ได้หรือไม่
- 4.3 การพยายามตอบคำถามที่ตั้งไว้

5. กลวิธีในการดึงประสบการณ์เดิมมาช่วยในการตีความ

5.1 การดูภาพประกอบ แล้วพยายามตีความรู้เดิมเกี่ยวกับภาพนั้น ๆ มาช่วยในการตีความ

5.2 การพยายามใช้ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่

5.3 การเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้อ่านกับประสบการณ์เดิม

ชาร์ลอน เบนจ์ เคลทโซห์น (Sharon Bengé Kletzine, 1991: 74-75) แบ่งกลวิธีในการอ่านไว้ดังนี้

1. การสังเกตความสัมพันธ์ของถ้อยคำในประโยคและเครื่องหมายวรรคตอน
2. การสังเกตรูปแบบการเขียน
3. การเดาความหมายของคำโดยใช้คำที่คุ้นเคย
4. การอ่านทวนจุดที่ไม่เข้าใจ
5. การสังเกตประโยคใจความหลักและประโยคขยาย
6. การสังเกตโครงสร้างของบทอ่านและอนุเฉท
7. การสังเกตโครงสร้างของประโยค
8. การใช้ความรู้เดิมช่วยในการตีความ
9. การสร้างจินตนาการ
10. การตีความหมายโดยนัยของประโยคโดยใช้ประสบการณ์เดิมช่วย
11. การถอดความเป็นภาษาของตนเอง
12. การสังเกตศัพท์และวลีที่สำคัญ

กิชซี ซาริก (Gissi Sarig, 1987: 11-112) ได้แบ่งกลวิธีในการอ่านไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. กลวิธีด้านการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการอ่าน (Technical - Aid Moves) หมายถึง การใช้วิธีการอ่านแบบต่าง ๆ
 - 1.1 การอ่านผ่าน ๆ (Skimming)
 - 1.2 การอ่านเฉพาะจุด (Scanning)
 - 1.3 การอ่านแบบข้าม (Skipping)

- 1.4 การทำเครื่องหมายและคัดลอกข้อมูลสำคัญที่ได้จากการอ่าน
- 1.5 การทำเครื่องหมายแตกต่างกันในจุดที่ต้องการเน้น
- 1.6 การเขียนสรุปข้อความจากการอ่านแต่ละย่อหน้าไว้ริม

กระดาษ

- 1.7 การหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรม

2. กลวิธีด้านการทำให้เกิดความกระจ่างชัดและเข้าใจง่ายในการอ่าน (Clarification and Simplification Moves) หมายถึง การถอดความให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อให้เข้าใจได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีดังต่อไปนี้

- 2.1 การสังเกตความสัมพันธ์ของคำในประโยคและการใช้คำ
พุ่มเพื่อย หรือการกล่าวซ้ำข้อความเดิม
- 2.2 การตีความหมายของคำหรือกลุ่มคำในบริบทโดยการสังเกต
คำเหมือน หรือคำที่มีความหมายคล้ายกัน
- 2.3 การทำความเข้าใจโดยการวิเคราะห์ข้อความและการกล่าวซ้ำ
ของข้อความ
- 2.4 การสังเกตหน้าที่ของส่วนที่ใช้ในประโยค
- 2.5 การแปลความหมายของประโยคคำถามโดยอ้อม และ
การแปลความหมายโดยนัย

3. กลวิธีด้านการค้นหาความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง (Coherence-Detecting Moves) หมายถึง ความพยายามของผู้อ่านที่จะใช้ตัวชี้แนะของบทอ่านในการตีความ
ความหมาย ซึ่งประกอบด้วยกลวิธี ดังต่อไปนี้

- 3.1 การมองภาพรวมของเรื่อง
- 3.2 การใช้ความรู้เดิมมาช่วยทำความเข้าใจเนื้อหาของบทอ่าน
- 3.3 การวิเคราะห์และระบุตัวบุคคลในเนื้อเรื่อง ตลอดจนความคิด
และการกระทำของบุคคล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญในบทอ่าน
- 3.5 การอาศัยข้อมูลที่ได้จากการอ่านเพื่อคาดเดาเรื่องราวและ
เหตุการณ์ในบทอ่าน
- 3.6 การอ่านบทอ่านเพื่อการคาดเดาเรื่องราวและเหตุการณ์ใน
บทอ่าน
- 3.7 การสังเกตเครื่องหมายแสดงความผูกพันของข้อความ ทั้ง
ข้อความที่ปรากฏชัดและแสดงความหมายโดยนัย
- 3.8 การใช้ความรู้เดิมในการตีความที่ละน้อยจนเกิดภาพรวม

ทั้งหมด

การตีความ

3.9 การยึดจุดประสงค์ของผู้เขียนที่พบจากการอ่านช่วยใน

3.10 การประมวลเนื้อหาที่อ่านโดยเริ่มจากการมองภาพรวม

3.11 การสังเกตประเด็นสำคัญของบทอ่าน

3.12 การสร้างจินตภาพตามแนวคิดของบทอ่าน

4. กลวิธีตรวจสอบความเข้าใจ (Monitoring Moves) หมายถึง ความตั้งใจของผู้อ่านที่จะตรวจสอบกระบวนการอ่านของตน ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีดังต่อไปนี้

4.1 การเปลี่ยนแปลงแผนการอ่านตามความเหมาะสม

4.2 การปรับอัตราเร็วในการอ่านให้เหมาะสมกับความยากง่ายของบทอ่าน

4.3 การอ่านข้ามตอนที่ยังไม่เข้าใจไปก่อน

4.4 แกะไขข้อบกพร่องในการอ่าน

4.5 การประเมินความเข้าใจในการอ่านของตนเองตลอดเวลา

4.6 การตั้งคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจของตนเอง

4.7 การอ่านข้ามข้อความเท่าที่จำเป็น

4.8 การอ่านช้าลง และอ่านออกเสียงเพื่อช่วยให้เข้าใจบทอ่านได้ดีขึ้น

4.9 การอ่านทวนด้วยวิธีอ่านแบบข้ามและอ่านเฉพาะจุดเพื่อจับเฉพาะประเด็นที่สำคัญและหาคำตอบที่ต้องการซ้ำอีก

เวนเนอร์ และ บาเซอร์แมน (Wiener and Bazerman, 1988: 55- 176) แนะนำกลวิธีการอ่าน โดยแยกเป็นทักษะดังนี้

1. กลวิธีการอนุมาน

1.1 อ่านข้อความไปเรื่อย ๆ

1.2 ตั้งคำถามถามตนเองว่า เหตุใดตัวละครจึงกระทำเช่นนั้น แล้วตอบคำถามโดยใช้ข้อมูลที่ผู้เขียนบอกไว้ในเรื่อง รวมทั้งใช้ประสบการณ์ของตนเองช่วยในการตีความ

1.3 ถ้าผู้เขียนอธิบายเกี่ยวกับตัวละคร ให้สังเกตการเคลื่อนไหว การพูด การกระทำ บุคลิกและพฤติกรรมของตัวละคร โดยการสร้างภาพขึ้นในใจ

1.4 ถ้าหากตอบคำถามไม่ได้ หรือไม่แน่ใจ ให้ย้อนกลับไปอ่านในส่วนที่คาดว่าจะจะเป็นคำตอบ และสังเกตว่าผู้เขียนได้แนะนำสิ่งใดไว้บ้าง ซึ่งอาจพบสิ่งที่จะสนับสนุนคำตอบ จะทำให้เข้าใจได้ชัดเจนขึ้น

2. กลวิธีการสรุปความ

2.1 จับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้

2.2 ทำความเข้าใจเรื่องให้ตลอดทั้งเรื่อง และสังเกตรายละเอียด

สนับสนุน

2.3 หาศัพท์ยาก หรือประโยคที่มีความหมายโดยนัย หรือเป็น

โวหาร

2.4 ค้นหาเหตุผล การกระทำที่เป็นเหตุเป็นเป็นผล เหตุการณ์ เวลา สถานที่ที่จะสามารถทำนายได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป

2.5 สังเกตบุคลิกลักษณะของตัวละคร จากสิ่งที่เขาคิด รู้สึก เพื่อให้เข้าใจว่าเหตุใดเขาจึงทำเช่นนั้น

2.6 หลังจากที่ย่านจบ ถามตนเองว่า อะไรจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ และการกระทำนั้น ๆ

2.7 ใช้ประสบการณ์ช่วยในการตีความ โดยตัดอคติ ความชอบ หรือไม่ชอบออกไป

3. กลวิธีการเข้าใจสำนวนภาษา

3.1 ค้นหาข้อความที่มีการเปรียบเทียบ เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นการใช้ สำนวนโวหาร โดยสังเกตคำที่มักใช้ในการเปรียบเทียบ เช่นคำว่า ราวกับ เหมือน เป็นต้น

3.2 ทำความเข้าใจว่าผู้เขียนเปรียบสิ่งใดกับสิ่งใด

3.3 คิดหาเหตุผลว่าเหตุใดผู้เขียนจึงเปรียบเช่นนั้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กลวิธีการอ่านของ กิซซี ซาริก เป็นกลวิธีที่มีความเหมาะสมสำหรับการตีความบทร้อยกรองมากที่สุด เพราะมีความละเอียด ชัดเจน และครอบคลุม สอดคล้องกับเป้าหมายหรือหลักของการอ่านร้อยกรองภาษาไทย จึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์และสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้กลวิธีการอ่านตีความบทร้อยกรองในการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการอ่านตีความบทร้อยกรองโดยตรง แต่สามารถจำแนกงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องได้ 2 ประเภท ดังนี้

1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านตีความ

ภาณี อัดโสภณ (2523) วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านตีความก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านชั้นตีความ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านตีความก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านชั้นตีความ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดความเข้าใจในการอ่านตีความ และแบบฝึกทักษะการอ่านชั้นตีความ ผลการวิจัยพบว่า ก่อนฝึกและหลังฝึกนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านชั้นตีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าหลังฝึกนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การอ่านชั้นตีความดีขึ้น

วัลลภา ศศิวิมล (2526) วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านชั้นตีความของนักศึกษาปริญญาตรี ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านชั้นตีความของนักศึกษาปริญญาตรี ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบฝึกทักษะการอ่านชั้นตีความจำนวน 17 แบบฝึก และแบบวัดความสามารถทางการอ่านชั้นตีความก่อนการใช้แบบฝึกและหลังการใช้แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่าคะแนนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าเมื่อนักศึกษาได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกชุดนี้แล้ว นักศึกษามีความสามารถด้านการอ่านชั้นตีความสูงขึ้น

ชนาฏ จันทะโก (2536) วิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านตีความของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึก การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านตีความระหว่างนักศึกษาที่เรียนโดยใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึก ประชากรที่เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 วิชาเอกพลศึกษา จำนวน 60 คน สุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 60 ข้อ แบบฝึกการอ่านตีความ และแผนการสอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบ $t - test$ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นเวลา 3 สัปดาห์ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านตีความภายหลังการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านตีความภายหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุพยง เทพอาภรณ์ (2536) วิจัยเรื่อง การศึกษาระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 11 การวิจัยนี้มี

วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 11 ตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1,080 คน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 11 จำนวน 12 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและใหญ่ 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 6 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยซึ่งผู้วิจัยสร้าง และนำไปทดสอบกับนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตของระดับความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 อยู่ในระดับความเข้าใจข้อเท็จจริงระดับดี ความ และระดับประเมินค่าตามลำดับ และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของเขตการศึกษา 11 มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยรวมทั้งฉบับต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 75

1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน

ชื่นสุมน สุขพันธุ์ (2533) วิจัยเรื่อง การเพิ่มความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของนักเรียนไทยชาวเลชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการฝึกอ่านแบบใช้กิจกรรมชี้แนะให้คิด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของนักเรียนไทยชาวเล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนเกาะลิหะห์ และโรงเรียนสว่างอารมณ์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 64 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการฝึกอ่านแบบใช้กิจกรรมชี้แนะให้คิด 32 คน และกลุ่มที่ได้รับเรื่องสำหรับอ่านด้วยตนเองเพียงอย่างเดียว 32 คน ทำการฝึกจำนวน 19 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเข้าใจความก่อนและหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที(t-test) ผลการวิจัยพบว่า หลังจากฝึกการอ่านเข้าใจความของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอ่านแบบใช้กิจกรรมชี้แนะให้คิด ได้คะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอ่านเข้าใจความอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหลังจากได้รับการฝึกแล้วกลุ่มที่ได้รับการฝึกอ่านเข้าใจความด้วยวิธีการอ่านแบบใช้กิจกรรมชี้แนะให้คิด ได้คะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความสูงกว่ากลุ่มที่อ่านเรื่องด้วยตนเองเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

นพดล ปู่ชูประเสริฐ (2533) วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการอภิปราย และการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการอภิปราย และการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพานทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 80 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จากการทดสอบความมีนัยสำคัญของค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษหลัก 4 ด้วยค่าที (t-test) พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานความรู้วิชาภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน กลุ่มทดลองเรียนด้วยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนด้วยการอภิปราย ใช้เวลาในการเรียน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ ผู้วิจัยทำการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนทั้งสองกลุ่มทุกครั้งที่สิ้นสุดการเรียนในแต่ละคาบ โดยใช้แบบสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้ววิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมโดยใช้ค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการอภิปรายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จันทรา จรพงษ์ (2534) วิจัยเรื่อง ผลของการฝึกควบคุมกระบวนการอ่าน โดยการแลกเปลี่ยนบทบาทที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ด้อยความสามารถในการอ่าน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกควบคุมกระบวนการอ่าน โดยการแลกเปลี่ยนบทบาทที่มีต่อความสามารถในการอ่าน เข้าใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ด้อยความสามารถในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยายาคม กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มทดลองได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านโดยการแลกเปลี่ยนบทบาท ใช้เวลาในการฝึกแต่ละกลุ่ม 20 คาบ คาบละ 40 นาที กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึก ผู้วิจัยทดสอบความสามารถในการอ่านเข้าใจความของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที (t - test) ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการทดลองกลุ่มที่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านโดยการแลกเปลี่ยนบทบาทมีความสามารถในการอ่านเข้าใจความสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่าน กลุ่มที่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านโดยการแลกเปลี่ยนบทบาท มีคะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความจากการสอบหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกควบคุมกระบวนการอ่านมีความสามารถในการอ่านเข้าใจความจากการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

ชนิดดา นนเกษร (2534) วิจัยเรื่อง ผลของการฝึกอ่านด้วยวิธี เอสคิวทริอาร์ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกอ่านด้วยวิธี เอสคิวทริอาร์ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ปีการศึกษา 2534 จำนวน 68 คน

กลุ่มตัวอย่างแบบง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 34 คน กลุ่มทดลองได้รับการฝึกอ่านเรื่องที่กำหนดให้ด้วยวิธี เอสคิวทรีอาร์ สำหรับกลุ่มควบคุมอ่านเรื่องที่กำหนดให้ด้วยตนเองเพียงอย่างเดียว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเข้าใจความก่อนและหลังฝึกอ่าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการฝึกการอ่านด้วยวิธี เอสคิวทรีอาร์ ได้คะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความภายหลังทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภายหลังการทดลอง กลุ่มที่ได้รับการฝึกด้วยวิธี เอสคิวทรีอาร์ ได้คะแนนความสามารถในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่อ่านเรื่องด้วยตนเองเพียงอย่างเดียว

สุจิตรา ศรีนวล (2533) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 56 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 28 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยกิจกรรมที่เสนอไว้ในคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นเวลา 20 ชั่วโมง เมื่อครบกำหนดทดสอบความเข้าใจในการอ่าน และความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านพบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนโดยเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนที่ได้รับการพัฒนาสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามแนวการสอนในคู่มือ และพบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนั้นภายหลังจากการสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มทดลองเกี่ยวกับการนำกลวิธีการอ่านมาใช้ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบและเห็นว่า มีประโยชน์ และจะช่วยให้การอ่านของตนดีขึ้น

อรรด พลายระหาร (2535) วิจัยเรื่อง ผลของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พูดสองภาษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พูดสองภาษา กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พูดสองภาษา โรงเรียนบ้านหลักเขต อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยการจับคู่คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2534 เลือกห้องเรียนโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เพื่อทดลองอ่านภาษาไทยโดยวิธีธรรมชาติและ

ตามคู่มือครูกระทรวงศึกษาธิการ ตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของทั้ง 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พูดสองภาษาที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติสูงกว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พูดสองภาษา ที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กาญจนพรรณ ธรรมาธิวัฒน์ (2536) วิจัยเรื่อง การศึกษาผลของวิธีสอนตามแนวกระตุ้นให้เด็กเรียนตามความคาดหวังของตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนโรงเรียนบ้านดงขุย (ดงขุยวิทยาคาร) อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง 30 คน ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามแนวการกระตุ้นให้เด็กเรียนตามความคาดหวังของตนเอง ตามแนวทฤษฎีความคาดหวังและความพึงพอใจของพีเซอร์ และกลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน ได้รับการสอนโดยวิธีสอนอ่านตามแผนการสอนปกติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แผนการสอนตามแนวกระตุ้นให้เด็กเรียนตามความคาดหวังของตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้แผนการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิงดาว กลิ่นจันทร์ (2536) วิจัยเรื่อง ผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2536 จำนวน 90 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มละ 45 คน คือ กลุ่มทดลองได้รับการฝึกการอ่านด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม ส่วนกลุ่มควบคุมฝึกทักษะการอ่านด้วยวิธีการเรียนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มสอนโดยครูคนเดียวกัน ใช้เวลาในการฝึก 4 สัปดาห์ เก็บข้อมูลโดยใช้การทดสอบความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยก่อนและหลังการฝึกอ่าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยด้วยวิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนในกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขัน

ระหว่างกลุ่มด้วยเกมจะมีความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภายหลังจากทดลองกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมมีความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยสูงกว่าก่อนเข้ารับการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จรรยา บุญมีประเสริฐ (2536) วิจัยเรื่อง ผลการใช้การสอนแบบชี้แนะที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสอนแบบชี้แนะที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยสุ่มจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2535 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนสาธิตมอดินแดง มหาวิทยาลัยขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยการจับคู่คะแนนวิชาภาษาไทยด้านความเข้าใจภาษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2534 เลือกห้องเรียนโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายเพื่อทดลองสอนด้วยการสอนแบบชี้แนะและการสอนตามปกติ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเองตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนโดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบชี้แนะสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อภิณัฐพร สุณัฐพงศ์ (2536) วิจัยเรื่อง การศึกษากลวิธีการอ่านภาษาไทยตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ระหว่างกลุ่มที่ได้คะแนนความสามารถในการอ่านภาษาไทยสูงและต่ำ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากลวิธีการอ่านภาษาไทยตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 493 คน ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2535 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ฉบับ คือ แบบวัดความสามารถทางการอ่านภาษาไทย 1 ฉบับ เพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มที่มีคะแนนสูงกับคะแนนต่ำ โดยแปลงคะแนนที่ได้เป็นคะแนน T และนำข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบกลวิธีการอ่านของนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใช้กลวิธีการใช้ระบบจำ กลวิธีการใช้ความรู้-ความคิด กลวิธีการใช้สิ่งทดแทน กลวิธีการสื่อสารในสังคม ในการอ่านภาษาไทยน้อยทุกกลวิธี และเมื่อเปรียบเทียบกลวิธีในการอ่านของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

มณีนรัตน์ สุริยมณี (2536) วิจัยเรื่อง การสอนกลวิธีในการอ่านตาม การประเมินตนเองของอาจารย์ภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสอนกลวิธีในการอ่านตามการประเมินตนเองของอาจารย์ ภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรีจากคณะและวิทยาเขตต่างๆในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ประชากรเป็นอาจารย์ภาษาอังกฤษสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 21 แห่ง จำนวน 114 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ภาษาอังกฤษ ประเมินตนเองว่า ได้สอนกลวิธีการอ่านในระดับปานกลางทุกด้าน

ขวัญเรือน โพธิ์วีเชียร (2537) วิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยการใช้โปรแกรม ซีไออาร์ซี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของ นักเรียนระดับประถมศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามลของการเรียนแบบร่วมมือ โดยการใช้โปรแกรม ซีไออาร์ซี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของ นักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปทุมวัน และ โรงเรียนวัดปทุมวนาราม จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ฝึกอ่านด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม ซีไออาร์ซี กลุ่มทดลองที่ 2 ฝึกอ่านด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมการอ่านของ ซีไออาร์ซี และ กลุ่มควบคุมเรียนการอ่านจากครูตามปกติ โดยใช้เวลาในการฝึกกลุ่มละ 16 ครั้ง ภายในเวลา 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทดสอบความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของนักเรียน ก่อนและ หลังการทดลอง และวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังการทดลองด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม ซีไออาร์ซี กับกลุ่มที่เรียนด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมการอ่านของซีไออาร์ซี และกลุ่มที่เรียนจากครูตามปกติ มีความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่กลุ่มที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ โดยวิธีซีไออาร์ซี มีแนวโน้มจะมีความสามารถสูงกว่า กลุ่มอื่น

อภิรดี ทักธิการ (2537) วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยการเขียนแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน และเรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบความเข้าใจ ในการอ่านบทอ่าน 5 ประเภทของนักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน และ เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอกไม้ จำนวน 50 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดสอบความเข้าใจในการอ่านหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี

การทดสอบค่าที (t-test) นักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านมีความเข้าใจ บทอ่านประเภทบรรยาย ประเภทจัดลำดับ ประเภทเปรียบเทียบ ประเภทเหตุ-ผล และ ประเภทปัญหาและข้อแก้ไข สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

อาร์ อี เมเยอร์ (R.E Mayer, 1980: 770-783) วิจัยเรื่อง การใช้กลวิธีขยายความเพื่อเพิ่มความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย แคนดาบาร์บารา แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน โดยให้อ่านบทอ่านเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ซึ่งนักศึกษาไม่เคยอ่านมาก่อน กลุ่มทดลองที่ 1 ให้อ่านบทอ่านเปรียบเทียบ คือ ให้อ่านบทอ่านอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ในเรื่อง กลุ่มทดลองที่ 2 ให้อ่านบทอ่านขยายความแบบบูรณาการ คือให้อ่านบทอ่านอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ในเรื่องกับความรู้อื่นๆ และกลุ่มควบคุมให้อ่านบทอ่านโดยไม่ใช้กลวิธีใดเลย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มควบคุม ผู้วิจัยอธิบายว่าเป็นเพราะในขณะที่อ่านผู้อ่านใช้การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของใจความ และเชื่อมโยงความรู้อื่นๆ ที่มีอยู่ จึงเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น

เดวิด อาร์ ครอส และ สกอตต์ จี แพร็ส (David R. Cross and Scott G. Paris, 1988: 131-141) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน โดยการสอนแบบบอกกลวิธีในการอ่านแก่นักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 3 และเกรด 5 จำนวน 40 คน โดยนักเรียนได้รับการสอนให้รู้จักกลวิธีในการอ่านแบบต่าง ๆ ตลอดจนวิธีใช้และเหตุผลในการใช้กลวิธีต่าง ๆ โดยครูจะสาธิตและอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นจึงให้นักเรียนฝึกและเลือกใช้กลวิธีในการอ่านแบบต่าง ๆ อย่างเสรี ผลการศึกษาพบว่า การสอนโดยการบอกกลวิธีในการอ่านทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น และตระหนักถึงกลวิธีในการอ่านดีขึ้นด้วย

มาร์วา เอ บาร์เบท (Marva A. Barnett, 1988: 150-162) วิจัยเรื่อง ผลของการสอนกลวิธีในการอ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 264 คน ในมหาวิทยาลัยเวอร์จิเนีย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศส โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม การทดลองใช้ระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา กลุ่มทดลองได้รับการสอนให้ใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการอ่าน กลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม รวมทั้งมีกำลังใจและความมั่นใจในการใช้กลวิธีเหล่านั้น

ริเชอร์ค จี เคอร์น (Richard G. Kern, 1989: 135-145) วิจัยเรื่อง ผลของการสอนกลยุทธ์ในการอ่านที่มีต่อความสามารถในการอ่านของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน วิชาภาษาฝรั่งเศส 3 ซึ่งเรียนในภาคเรียนที่ 3 ณ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ผู้วิจัยได้ทำการ ทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 53 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 27 คน กลุ่มควบคุม 26 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนให้รู้จักและใช้กลยุทธ์เพื่อเดาความหมายของศัพท์ และวิเคราะห์ ความหมายของบทอ่านโดยการวิเคราะห์ความเป็นหน่วยใหญ่ กลยุทธ์ที่สอนคือ การสังเกต รากคำ อุปสรรคปัจจัย การสังเกตตัวนะในประโยคหรือข้อความ การสังเกตการใช้เครื่อง สัมพันธ詞 ความ การเดาความหมายโดยการสรุปอ้างอิงและการหาใจความสำคัญ หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกระบวนการอ่าน และการเดาความหมายของศัพท์ หลังจากนั้นจึงทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนที่ได้หลังจากการทดลอง และความสามารถในการเดาความหมายของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างชัดเจน และ นักศึกษาที่มีความสามารถในการอ่านต่ำมีการพัฒนาทักษะการอ่านมากกว่านักศึกษาที่มีความ สามารถในการอ่านสูงและปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า ความถี่ในการใช้กลยุทธ์ในการอ่าน ไม่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่าน แต่การใช้กลยุทธ์หลาย ๆ อย่างร่วมกัน มีผลดีกว่าการเลือกใช้ กลยุทธ์ใดวิธีหนึ่งเพียงวิธีเดียว ผู้วิจัยสรุปว่า การสอนกลยุทธ์ในการอ่านมีผลดีต่อความเข้าใจใน การอ่าน และความสามารถในการสรุปอ้างอิงความของนักศึกษาอย่างมาก

เออร์มา ดาร์โรว์ โดทีย์ (Irma Darrow Doughty, 1990 อ้างถึงใน มณีรัตน์ สุริยมณี, 2538: 43) แห่งมหาวิทยาลัยโนวา วิจัยเรื่อง โครงการพัฒนาทักษะการอ่านของ นักศึกษาที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความเข้าใจใน การอ่าน สร้างทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน สร้างนิสัยรักการอ่าน และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน โดยฝึกให้นักศึกษาใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ 5 ประเภท คือ ความตระหนักรู้ในเมตาคognition การอภิปราย การตรวจสอบความเข้าใจ การใช้รูปภาพประกอบในการอ่าน และการใช้ การจำ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มนี้สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความ เข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้น

จูดิธ จี กัมพ์ (Judith G. Gump, 1990: 65) แห่งมหาวิทยาลัยโนวา ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ในการหาใจความสำคัญ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับเกรด 5 จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยทำการสอนให้นักเรียนได้รู้จักกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการหาใจความสำคัญ ของเรื่องที่อ่าน ทำการสอนวันละ 3 ชั่วโมง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน ทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้น

มินเนท โอ บราวน์ (Minnette I. Brown, 1990: 80) วิจัยเรื่อง การพัฒนา ความเข้าใจในการอ่านโดยการเขียนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนเกรด 2

จำนวน 20 คน ที่มีความสามารถด้านการอ่านค่อนข้างต่ำ ได้รับการฝึกให้รู้จักใช้กิจกรรมที่ใช้ผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านเป็นเวลา 10 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถบอกความสัมพันธ์ของข้อความในบทอ่านได้ดีขึ้น ทั้งก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการอ่าน ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนสูงขึ้นทั้งระดับความเข้าใจตามตัวอักษรและขั้นสรุปอ้างอิง และนักเรียนมีทัศนคติในการอ่านดีขึ้น

มิเรียม แอนเนท สไวกู๊ด (Miriam Annette Swicegood, 1990 : 449) แห่งมหาวิทยาลัยเท็กซัส เอ แอนด์ เอ็ม ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองเรื่อง ผลของการฝึกกลยุทธ์ในการอ่านของนักเรียนเกรด 3 ชาวสเปนิช การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลของการฝึกกลยุทธ์ในการอ่านให้แก่นักเรียนที่สามารถใช้ 2 ภาษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชาวสเปนิช หลังจากที่ถูกฝึกแล้วจึงทำการทดสอบและสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถในการอ่านทั้งภาษาสเปนิชและภาษาอังกฤษสูงขึ้น ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การฝึกให้นักเรียนรู้จักและใช้กลยุทธ์การตั้งคำถามไว้ในใจขณะอ่าน จะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น และนักเรียนใช้กลยุทธ์ในการอ่านมากขึ้น

เดลมา ซานติอาโก (Delma Santiago, 1991: 865) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของกลยุทธ์เมตาคอกนิทีฟ 2 ประเภท ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน คือ กลยุทธ์ตั้งคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจของตนเอง และกลยุทธ์สรุปย่อใจความสำคัญ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลของการฝึกกลยุทธ์เมตาคอกนิทีฟดังกล่าวที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาสเปนิชของนักเรียนเกรด 9 ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน จำนวน 33 คน ซึ่งคัดเลือกมาโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียน จำนวน 75 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการอ่านภาษาสเปนิช กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นนักเรียนหญิงจำนวน 12 คน นักเรียนชาย 21 คน มีอายุระหว่าง 13-16 ปี ผู้วิจัยสอนกลยุทธ์ทั้ง 2 ประเภท โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้สาธิตให้นักเรียนเห็นถึงขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้ โดยฝึกเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มย่อย เมื่อนักเรียนเข้าใจกระบวนการแล้ว ให้นักเรียนได้บทอ่านเชิงบรรยาย 9 บท และเชิงสาธกโวหาร 2 บท นักเรียนกลุ่มที่ใช้กลยุทธ์ในการตั้งคำถามได้รับการฝึกหัดตั้งคำถามที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่องโดยอาศัยโครงสร้างประสบการณ์เดิม สำหรับนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งได้รับการฝึกด้วยวิธีการสรุปย่ออย่างมีกฎเกณฑ์ ใช้เวลาในการฝึกทั้งสิ้น จำนวน 35 คาบ จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ระดับความสามารถในการอ่านของทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน

แนนซี สโตน และ คาร์เรน มิลเลอร์ (Nancy Stone and Karen Miller, 1991 อ้างถึงในมณีนรัตน์ สุริยมณี, 2536: 45) วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักศึกษาระดับวิทยาลัย โดยผู้วิจัยอิงแนวคิดจากงานวิจัยที่ว่า การอ่านจะประสบความสำเร็จได้ ถ้านักศึกษาอ่านด้วยกลยุทธ์ 3 ขั้นตอนคือ การคาดคะเนเหตุการณ์ไว้ล่วงหน้า

ก่อนอ่านโดยการอ่านอย่างคร่าว ๆ การสร้างความมั่นใจในขณะที่อ่านโดยการขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญ การคิดอย่างมีเหตุผล และการบูรณาการโดยการถอดความและการย่อความ ผู้วิจัยทำการสอนตามขั้นตอนดังกล่าว โดยการสาธิตการใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ แล้วให้นักศึกษาฝึกใช้กลยุทธ์เป็นกลุ่มและฝึกใช้กลยุทธ์ตามลำพัง ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการพัฒนาทักษะการอ่านในปี 1987 จำนวน 154 คน และในปี 1988 จำนวน 115 คน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความเข้าใจในการอ่านก่อนและหลังการทดลองของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีการพัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ อัตราความคงทนในการจำสูงถึงร้อยละ 83 และจากการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษามีความมั่นใจในการใช้กลยุทธ์ของตนเองสูงขึ้น

โรนัลด์ ลี บราวน์ (Ronald Lee Brown, 1991: 2000) แห่งมหาวิทยาลัยมิชิแกนสเตท วิจัยเรื่อง ผลของการสอนอ่านแบบ SQ3R โดยการเน้นการใช้กลยุทธ์ในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชาวมาเลเซีย จำนวน 45 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการสอนแบบ SQ3R โดยเน้นการอ่านแบบใช้กลยุทธ์ กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการสอนอ่านแบบ SQ3R แต่ไม่เน้นการอ่านแบบมีกลยุทธ์ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามวิธีปกติ ผลการทดสอบหลังการสอนปรากฏว่า กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มีคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม และใช้กลยุทธ์ในการอ่านมากกว่ากลุ่มควบคุม

ชาร์อน เค กริชแฮม (Sharon K. Grisham, 1991: 65) แห่งมหาวิทยาลัยโนวา วิจัยเรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความและประเด็นสำคัญ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 1 ที่มีความสามารถในการอ่านค่อนข้างต่ำ จำนวน 51 คน ผู้วิจัยทำการสอนกลยุทธ์ในการอ่านซึ่งเรียกว่ากลยุทธ์ RPA ซึ่งหมายถึง อ่านบทอ่าน ตั้งคำถามถามตัวเองว่าอะไรคือใจความสำคัญ และเรียบเรียงใจความสำคัญด้วยคำพูดของตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นมาก

ชาร์ลอน เบนจ์ เคลทไซน์ (Sharon Benge Kletzein, 1991: 67 - 85) วิจัยเรื่อง กลยุทธ์ของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำที่ใช้ในการอ่านบทอ่านที่มีระดับความยากง่ายต่างกัน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า ความสามารถในการอ่านความยากง่ายของบทอ่าน และความรู้ในเรื่องกลยุทธ์การอ่าน จะมีผลต่อการใช้กลยุทธ์ในการอ่านของนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างไร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 10 และ 11 จำนวน 48 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม ตามระดับความสามารถในการอ่าน ได้กลุ่มเก่ง 24 คน เป็นชาย 14 คน และหญิง 10 คน กลุ่มอ่อน 24 คน เป็นชาย 10 คน และหญิง 14 คน เลือกจากผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ บทอ่านจำนวน 3 ชุด ซึ่งมีความยากง่ายตามลำดับ หลังจากใช้แบบทดสอบและให้นักเรียนอธิบายถึงกลยุทธ์ที่ใช้

รวมทั้งมีการสัมภาษณ์รายบุคคลหลังการทดสอบ สามารถจัดกลุ่มกลวิธีในการอ่านที่นักเรียนใช้ได้ 7 ประเภท และผลการศึกษาพบว่า 1. ในการอ่านบทอ่านอย่างง่าย ๆ นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ใช้กลวิธีในการอ่านไม่แตกต่างกัน 2. ในการอ่านบทอ่านในระดับที่ยากขึ้น กลุ่มเก่งจะใช้กลวิธีที่หลากหลายกว่า และพยายามเปลี่ยนกลวิธี เมื่อกลวิธีที่ใช้อยู่ไม่ได้ผล 3. ในการอ่านบทอ่านระดับยากมาก จะมีความแตกต่างชัดเจนคือ กลุ่มเก่งจะพยายามใช้กลวิธีมากขึ้น ขณะที่กลุ่มอ่อนใช้น้อยลงทั้งกลวิธีที่ใช้และความถี่ในการใช้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย